

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Jakub Pavel

Místní poplatky v rozpočtu obce

Bakalářská práce

Olomouc, 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Místní poplatky v rozpočtu obce“
vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 15. 6. 2016

.....

Jakub Pavel

Na tomto místě bych rád poděkoval JUDr. Zdence Papouškové, Ph.D., vedoucí mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytla při psaní této práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk	5
Úvod	6
1 Vymezení základních pojmů	7
1.1 Obec	7
1.2 Rozpočet obce	7
1.3 Daně a poplatky	9
2 Právní úprava místních poplatků	11
3 Místní poplatky – jejich charakteristika a vliv na místní rozpočet	13
3.1 Místní poplatek ze psů	14
3.2 Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	16
3.3 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství	19
3.4 Místní poplatek ze vstupného	21
3.5 Místní poplatek z ubytovací kapacity	23
3.6 Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	25
3.7 Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	27
3.8 Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	30
4 Místní poplatky de lege ferenda	33
5 Místní poplatky v Olomouci	35
5.1 Místní poplatek ze psů	36
5.2 Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	38
5.3 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství	38
5.4 Místní poplatek ze vstupného	39
5.5 Místní poplatek z ubytovací kapacity	40
5.6 Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	41
5.7 Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	42
Závěr	44
Seznam použitých zdrojů	46
Shrnutí	52
Klíčová slova	52
Seznam tabulek a grafů	53
Přílohy	55

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
Listina	Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
EU	Evropská unie
MF	Ministerstvo financí České republiky
MMOl	Magistrát města Olomouce
NSS	Nejvyšší správní soud České republiky
ObZř	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
OZV	obecně závazná vyhláška
Sb.	Sbírka zákonů
SMOl	Statutární město Olomouc
ÚS	Ústavní soud České republiky
Ústava	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
vzpp	ve znění pozdějších předpisů
ZMP	zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Místní poplatky, řadící se mezi daňové příjmy, tvoří součást mnohých, často napjatých, obecních rozpočtů, do nichž plyne celý jejich výnos. V současné době mají obce možnost na základě ZMP, který byl naposledy změněn 19. novelou účinnou od 1. 1. 2016, vybírat až osm místních poplatků, přičemž rozdíl v jejich výnosnosti je markantní. Některé prošly od počátku platnosti ZMP velkými změnami, některé setrvávají bez větších úprav dodnes. Je jen na samotných obcích, které z nich v samostatné působnosti OZV zavedou. Najdeme tak poplatky, které obce hojně využívají z důvodu výnosnosti, nutnosti určité regulace či potřeby získat zpět část nákladů vynaložených na některé činnosti, ale také poplatky, které jsou vybírány velice málo, většinou pro jejich nízkou výnosnost spojenou s nákladnou správou.

Právě místními poplatky se zabývám v této bakalářské práci. Toto téma jsem si vybral především z důvodu, že místní poplatky jsou jednou ze zásadních věcí, které se mě jako občana obce týkají, a zajímá mě, co vše jimi mohou obce regulovat, a proto se chci ponořit do jejich podrobného zkoumání. Na začátku práce vysvětlím základní pojmy vztahující se k této problematice, kterými jsou obec, její rozpočet, daně a poplatky. Následně vymezím právní úpravu místních poplatků od ústavní úrovně přes zákonnou, která je z hlediska možnosti jejich zavedení klíčová, po OZV obcí. V hlavní kapitole s využitím deskriptivní metody charakterizují jednotlivé místní poplatky, které lze v současné době stanovit, a to v pořadí, ve kterém jsou uvedeny v ZMP. Popíšu jejich poplatkově právní prvky a hlavní funkce. Dále zjistím, jakou roli hrají místní poplatky v rozpočtech obcí. Budu zkoumat podíl příjmů z jednotlivých místních poplatků na celkových příjmech obcí a u každého poplatku zobrazím v tabulce jeho výnosy u pěti vybraných obcí v letech 2012 – 2015. Na základě faktů zjištěných v této kapitole navrhnou možné změny do budoucna.

V poslední části se zaměřím místní poplatky v Olomouci. Tuto obec jsem si vybral z důvodu, že je to mé rodné město a dosud zde žiju. Uvedu poplatky, jenž jsou zde zavedeny, jejich sazby, splatnost, a také jaká osvobození a úlevy poskytuje SMOl poplatníkům nad rámec zákona. Také zjistím, jaký je jejich výnos v posledních letech a význam v rozpočtu města. Pokud zjistím, že zde nejsou vybírány všechny poplatky zakotvené v ZMP, tak budu hledat odpověď na otázku, proč tomu tak je.

Cílem této práce tedy je na základě souhrnného popisu současné soustavy místních poplatků zjistit, které z těchto poplatků jsou vybírané v Olomouci a jaké postavení mají v jejím rozpočtu, navrhnout zákonodárci možné změny do budoucna a odpovědět na otázku: „Jsou místní poplatky významným zdrojem příjmů obecních rozpočtů?“

V práci je využita odborná literatura, platná legislativa, judikatura ÚS a NSS, OZV obcí, internetové zdroje a interní informace MMOl.

1 Vymezení základních pojmů

Na začátku se budu zabývat základními pojmy, které souvisí s tématem místních poplatků v rozpočtu obce. Prolínají se celou prací a pro lepší pochopení problematiky považuji za vhodné je přiblížit.

1.1 Obec

Obec je základním územním samosprávným celkem – společenstvím občanů na hranici obce vymezeném území s právem na samosprávu. Je to veřejnoprávní korporace, která může vlastnit majetek, hospodář podle vlastního rozpočtu, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá.¹

Obec v rámci práva na samosprávu spravuje své vlastní záležitosti samostatně v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s jejími potřebami (samostatná působnost). Zákon také může obci svěřit výkon státní správy (přenesená působnost).²

Do samostatné působnosti, která je regulovatelná OZV, patří hlavně záležitosti místního charakteru, jejichž úprava je v zájmu obce a občanů obce. Povinnosti však může obec v samostatné působnosti ukládat pouze v oblastech vyjmenovaných v § 10 ObZř a v dalších případech, kdy tak stanoví zvláštní zákon.³ Díky ZMP sem tak spadá záležitost místních poplatků. Ale pouze jejich zavedení OZV, kterou zastupitelstvo také upraví podrobnosti jejich vybírání. Následná správa vykonávaná obecním úřadem je již přenesenou působností.⁴

1.2 Rozpočet obce

K řádnému hospodaření se svým majetkem potřebují obce sestavený rozpočet. Jedná se o zastupitelstvem schvalovaný, roční finanční plán, kterým se řídí financování činnosti obce. Při jeho zpracovávání se vychází z rozpočtového výhledu^{5,6}

Právní úprava obecního rozpočtu je obsažena především v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vzpp, který mimo jiné upravuje tvorbu a obsah rozpočtu obce. Dále je v této oblasti důležitý zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, vzpp, který určuje, jaký podíl získají obce z výnosu sdílených daní. Z prováděcích předpisů je

¹ Čl. 99 – 101 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, vzpp

§ 1 – 2 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, vzpp

² MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008, s. 25.

³ § 10 a § 35 s odkazem na § 84, 85 a 102 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, vzpp

⁴ § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁵ Rozpočtový výhled je dle § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vzpp, pomocný nástroj obce pro střednědobé finanční plánování rozvoje jejího hospodářství obsahující souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích.

⁶ BAKEŠ, Milan, KARFÍKOVÁ, Marie, KOTÁB, Petr, MARKOVÁ, Hana a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 135.

významná zejména vyhláška MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, vzpp, která třídí příjmy a výdaje dle různých hledisek.

Obsahem rozpočtu obce jsou „příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet.“⁷ Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný v třídění podle rozpočtové skladby stanovené vyhláškou MF o rozpočtové skladbě, což znamená, že všechny obecní rozpočty mají jednotnou strukturu údajů. Přebytkový nebo schodkový rozpočet může být schválen jen ze zákonem taxativně stanovených důvodů.⁸

Příjmy obce jsou demonstrativně uvedeny v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.⁹ Jejich výčet jsem zachytil v tabulce č. 1. Můžeme vidět, že místní poplatky, kterým se v této práci věnuji, spadají do kategorie nenávratných, daňových příjmů, které tvoří celkově největší podíl v příjmech obcí, průměrně více než 60 %.¹⁰

nenávratné	daňové	výnosy daní nebo podíly na nich podle zákona o rozpočtovém určení daní
		příjmy z místních poplatků podle zákona o místních poplatcích
		příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných odvodů uložených v pravomoci obce podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nebo zvláštních zákonů
		prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi vybraných poplatků a odvodů, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce
	nedaňové	příjmy z vlastního majetku a majetkových práv
		příjmy z výsledků vlastní činnosti
		příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila
		prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce
		přijaté peněžité dary a příspěvky
	dotace	příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména příjmy z vybraných pokut uložených v pravomoci obce podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nebo zvláštních zákonů
		dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů
	ostatní	dotace z rozpočtu kraje
		jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce
návratné		smluvně zabezpečená půjčka, úvěr, návratná finanční výpomoc nebo příjem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku

Tabulka č. 1: Struktura příjmů obce (vlastní zpracování)

Zdroje dat: Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vzpp

KYPETOVÁ, Jaroslava. Finance a rozpočet. In JECH, Jaromír (ed). *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014*. 1. vydání. Praha: Svaz měst a obcí, 2014, s. 41 – 52.

⁷ Tamtéž, s. 117.

⁸ MARKOVÁ: *Finanční hospodaření...*, s. 102, 103, 109.

⁹ § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vzpp

¹⁰ KYPETOVÁ, Jaroslava. Finance a rozpočet. In JECH, Jaromír (ed). *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014*. 1. vydání. Praha: Svaz měst a obcí, 2014, s. 41 – 52.

1.3 Daně poplatky

Daně a poplatky jsou jedním z esenciálních rozpočtových příjmů. Oba instituty jsou z právního hlediska „platební povinností, kterou stát stanoví zákonem k získání příjmů pro úhradu celospolečenských potřeb, tj. pro veřejný rozpočet“.¹¹

Zákonná definice pojmu daň i poplatek v naší legislativě chybí. Jen daňový řád vymezuje daň pro své účely mimo jiné jako peněžité plnění označené zákonem jako daň, clo nebo poplatek.¹²

V literatuře však již definice těchto důležitých pojmů najdeme. Daň můžeme popsat jako „povinnou, zákonem předem sazbou stanovenou částku, kterou se víceméně pravidelně odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomického subjektu ve prospěch veřejného peněžního fondu bez poskytnutí ekvivalentního protiplnění“.¹³

Poplatkem pak rozumíme „povinnou, zákonem stanovenou částku plynoucí ve prospěch veřejného peněžního fondu, za níž má poplatník nárok na ekvivalentní proti plnění ze strany státního orgánu, přičemž poplatek má nahodilý charakter“.¹⁴ NSS vymezuje poplatky „jako jeden z veřejnoprávních příjmů, které veřejnoprávní subjekty ukládají jednotlivcům takovým způsobem, aby se jimi alespoň částečně kryly náklady spojené s činnostmi, vyvolané činnostmi těchto jednotlivců“.¹⁵

Daň a poplatek spojuje možnost ukládání jen na základě zákona dle čl. 11 odst. 5 Listiny, obě platby jsou nenávratné, peněžité, nedobrovolné, spravované státem nebo jinými osobami veřejného práva, vynutitelné a jsou příjmem veřejného rozpočtu. Daň je dále neekvivalentní, ve většině případů pravidelně se opakující a neúčelová. Na rozdíl od ní je platba poplatku je spojena s protiplněním ze strany státu nebo jiné veřejnoprávní korporace, platí se za službu či úkon orgánů korporace. Poplatek je také charakteristický svou jednorázovostí a účelovostí, je určitým příspěvkem na činnost.¹⁶

Definici poplatků splňují především poplatky správní a soudní. V místních poplatcích pak najdeme ty, které mají charakter poplatku, ale i ty, které jsou pravidelné či neekvivalentní, a svými znaky se tak blíží spíše dani. Místní poplatky v sobě obsahují základní prvky daňově právního vztahu, a jsou tak často označovány jako místní daně.¹⁷

¹¹ BAKEŠ, KARFÍKOVÁ, KOTÁB, MARKOVÁ: *Finanční právo*, s. 154.

¹² § 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, vzpp

¹³ RADVAN, Michal. *Vlastní daňové příjmy obcí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 8.

¹⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 15.

¹⁵ Rozsudek NSS z 23. 1. 2008, sp. zn. 2 Afs 107/2007-168

¹⁶ BAKEŠ, KARFÍKOVÁ, KOTÁB, MARKOVÁ: *Finanční právo*, s. 93, 154.

¹⁷ JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. doplněné a aktualizované vydání. Praha: Polygon, 2004, s. 19.

Místní daň je pak charakterizována jako „zákonem stanovená dávka peněžitého charakteru směřující do obecního rozpočtu, kterou může obec jakýmkoliv způsobem ovlivnit co do daňového základu, sazby daně či některého z korekčních prvků. Není přitom rozhodující, zda poplatník inkasuje od obce nějaké protiplnění a zda se jedná o pravidelnou či jednorázovou dávku.“¹⁸

V následujícím textu vymezím prvky poplatkově právního vztahu, mezi které se řadí subjekt, objekt, obsah, základ, sazba a splatnost poplatku, případně i správce a rozpočtové určení poplatku. Vztah může obsahovat též korekční prvky a sankce za nesplnění poplatkové povinnosti.¹⁹

Subjektem poplatku rozumíme poplatníka nebo plátce poplatku. Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny poplatku, tzn. má povinnost zaplatit poplatek. Plátcem je fyzická nebo právnická osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci poplatku poplatek vybraný od poplatníků nebo sraženou poplatníkům, tzn. má povinnost vybrat a odvést poplatek.²⁰

Objekt (předmět) poplatku je skutečnost, se kterou právní předpis spojuje poplatkovou povinnost. Předmět poplatku často určuje název poplatku.

Obsahem jsou práva a povinnosti subjektu poplatku.

Základ poplatku kvantifikuje objekt poplatku. Jedná se tedy o objekt poplatku konkretizovaný v penězích či jiných spočitatelných jednotkách.

Sazba poplatku je měřítko, pomocí kterého se ze základu poplatku stanoví poplatek. Sazba může být pevná nebo poměrná.

Splatnost poplatku stanovuje termín, do kdy je třeba splnit poplatkovou povinnost.

Správce poplatku je orgán veřejné moci, který vykonává správu poplatku, což je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení poplatků a zabezpečení jejich úhrady.

Rozpočtové určení říká, do kterého veřejného rozpočtu plyne výnos z poplatku.

Korekční prvky jsou možností, jak ovlivnit vyměření poplatku, například prostřednictvím institutů osvobození od poplatku, úleva na poplatku či zvýšení poplatku, tak, aby byl poplatkový systém spravedlivější.

Sankce je forma postihu subjektu poplatku, který nesplní svou povinnost.²¹

¹⁸ RADVAN: *Vlastní daňové příjmy obcí*, s. 14.

¹⁹ PAŘÍZKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 16

²⁰ § 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, vzpp

²¹ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 21 – 22.

2 Právní úprava místních poplatků

Místní poplatky patří spolu s poplatky správními a soudními do poplatkové soustavy ČR, která není upravena pouze jedním právním předpisem. Mají svou oporu jak na ústavní, tak především na zákonné úrovni, ale i podzákonné, ve formě OZV obcí.

Z ústavního pořádku ČR je pro místní poplatky zásadní čl. 101 odst. 3 Ústavy, zaručující ekonomickou samostatnost obcí, a čl. 104 odst. 3 Ústavy, na základě kterého mohou zastupitelstva v mezích své působnosti vydávat OZV bez nutnosti výslovného zákonného zmocnění.²² To je však omezeno čl. 11 odst. 5 Listiny, podle kterého „daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona“.²³

Na zákonné úrovni vycházíme ze ObZř, jenž vyhrazuje obecnímu zastupitelstvu pravomoc vydávat v samostatné působnosti OZV, kterými v jím taxativně vytyčených oblastech a v dalších případech, kdy tak stanoví zvláštní zákon, mohou být ukládány i povinnosti.²⁴ Jedním z těchto zvláštních zákonů, jak jsem již zmínil v předchozí kapitole, je i ZMP, jenž je prováděcím zákonem čl. 11 odst. 5 Listiny a základem pro místní poplatky. Strukturu ZMP bych rozdělil do čtyř částí.

Úvodní ustanovení § 1 ZMP, které zní „Obce mohou vybírat tyto místní poplatky...“²⁵, určuje několik charakteristických znaků místních poplatků. A to, že mohou být zaváděny pouze obcemi, že celý jejich výnos plyne do obecního rozpočtu, jejich fakultativnost, tzn., že je jen na dané obci, zda některý z nich zavede, a jejich taxativnost, což znamená, že žádné jiné, než ty, které ZMP uvádí, nemůže obec OZV stanovit.

Následně ZMP upravuje v § 2 – 10c jednotlivé poplatky, kterými se v další části práce budu zabývat. Tato ustanovení nejsou detailní, a proto ponechává prostřednictvím § 14 odst. 2 úpravu podrobností vybírání poplatků na obci.

V § 11 – 16b ZMP je zakotvena správa poplatků a v § 17 – 18 ZMP zrušující ustanovení a stanovení účinnosti ode dne 1. 1. 1991. § 14 odst. 3 ZMP určuje obecní úřad správcem poplatku.

Správa poplatků je upravena v minimální míře, takže musíme použít i daňový řád, jenž je v poměru subsidiarity ke speciálnímu ZMP.

Nakonec se zmíním o podzákonné právní úpravě. Tu představují OZV, kterými jednotlivé obce v samostatné působnosti poplatky zavádějí a upravují jejich podrobnosti, které ZMP neřeší. Obec OZV stanoví zejména „konkrétní sazbu poplatku, vznik a zánik poplatkové povinnosti, lhůty pro plnění ohlašovací povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatků“.²⁶

²² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, vzpp

²³ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, vzpp

²⁴ § 10, 35 a 84 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, vzpp

²⁵ § 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

²⁶ § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

Tento výčet je demonstrativní, což potvrdil i ÚS, když konstatoval, že mezi podrobnosti lze zařadit i sankční navýšení, jelikož svou povahou tam zapadá, souvisí se stanovením sazby, na kterou svým způsobem navazuje.²⁷ V pevném stanovení výše sankce OZV vidím výhodu předvídatelnosti a právní jistoty pro poplatníka, na druhou stranu to v sobě skýtá nevýhodu nemožnosti při správním uvážení rozhodnout o nenavýšení dlužné částky.

V podrobnostech tak může obec upravit to, co ZMP uvádí, ale i další upřesnění zákonných ustanovení, pokud poplatníkům nestanovuje další povinnosti – k tomu potřebuje výslovné zákonné zmocnění. Obec nemůže stanovit vyšší sazbu než je maximální zákonná hranice, nemůže vypustit zákonná osvobození, ale naopak může snížit limity, může osvobodit další poplatníky. Pokud se tedy upřesnění týká prospěchu poplatníků, není zde obec omezena, resp. vždy musí dbát na zákaz diskriminace a na relativní zásadu rovnosti, tzn., že pokud jsou rozdíly přiměřené a odůvodnitelné, je to v souladu s Ústavou.²⁸

Úpravou podrobností si obce přizpůsobují poplatky svým potřebám a mohou, především stanovením konkrétní sazby či osvobození a úlev, přímo ovlivnit výši příjmů, které jim z místních poplatků plynou.

²⁷ Nález ÚS ze dne 29. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 9/10

²⁸ RADVAN: *Vlastní daňové příjmy obcí*, s. 31.

3 Místní poplatky – jejich charakteristika a vliv na místní rozpočet

Problematika místních poplatků je zakotvena v ZMP, na základě něhož mají obce aktuálně možnost formou OZV zavést a vybírat na svém katastrálním území následujících osm poplatků:

- místní poplatek ze psů,
- místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- místní poplatek za užívání veřejného prostranství,
- místní poplatek ze vstupného,
- místní poplatek z ubytovací kapacity,
- místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.²⁹

Mezi hlavní funkce místních poplatků patří funkce fiskální, tj. zajištění příjmu do obecního rozpočtu, a regulační, tj. omezení určitých věcí či aktivit, resp. ovlivnění frekvence činností.

Místní poplatky jsou relativně stálým příjmem v rozpočtech obcí. V průměru představují necelá 2 % celkových příjmů obcí, takže na nich rozpočet vyloženě neleží, ale náležitě ho doplňují. Z tabulky č. 2 plyne, že příjmy z místních poplatků se v posledních 4 letech více méně drží na stejné úrovni, ale celkové příjmy obcí stoupají, takže podíl místních poplatků v rozpočtu klesá.³⁰

Rok	2012	2013	2014	2015
Celkový příjem obcí z místních poplatků v Kč	4 806 997 389	5 144 616 439	5 095 906 272	5 128 151 842
Celkový příjem obcí v Kč	241 071 270 904	256 175 703 866	272 912 183 864	279 406 440 291
Podíl	1,9940%	2,0082%	1,8672%	1,8354%

Tabulka č. 2: Příjem obcí z místních poplatků v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online]. Monitor.statnipokladna.cz [cit. 23. 3. 2016]. Dostupné na <<http://monitor.statnipokladna.cz/analyza/#query=13>>.

V následujících podkapitolách uvádím u každého místního poplatku vždy dvě tabulky. V první jsem zobrazil výši příjmu z daného poplatku a jeho podíl na celkových příjmech z místních poplatků a na celkových příjmech obcí v letech 2012 – 2015. Do druhé tabulky jsem pro dokreslení představy o výnosech místních poplatků v obcích zanesl data zjištěných příjmů z příslušných poplatků a jejich podíl na celkových příjmech pěti různě velkých obcí v rozmezí let 2012 – 2015. Celkově jsem vybral 15 obcí, které spolu s jejich celkovými příjmy z místních poplatků a celkovými příjmy za poslední 4 roky prezentují v tabulce č. 3.

²⁹ § 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

³⁰ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online]. Monitor.statnipokladna.cz [cit. 23. 3. 2016]. Dostupné na <<http://monitor.statnipokladna.cz/analyza/#query=13>>.

Obec	Počet obyvatel k 1. 1. 2016	2012	2013	2014	2015
Praha	1 267 449	579 916 825	613 157 871	606 351 241	638 003 566
		62 989 821 902	63 336 405 421	69 981 776 672	70 775 043 240
		0,9207%	0,9681%	0,8664%	0,9015%
Brno	377 028	279 549 207	340 700 132	320 415 306	322 725 998
		13 435 140 025	13 524 312 005	13 674 376 468	11 688 945 145
		2,0807%	2,5192%	2,3432%	2,7610%
Liberec	103 288	59 387 239	55 271 650	55 739 450	54 872 423
		1 729 792 602	2 021 106 781	2 046 337 355	2 044 685 526
		3,4332%	2,7347%	2,7239%	2,6837%
Olomouc	100 154	59 023 871	66 022 030	69 360 025	64 314 824
		2 208 683 458	2 166 093 360	2 106 462 492	2 245 130 280
		2,6724%	3,0480%	3,2927%	2,8646%
České Budějovice	93 513	51 431 153	65 245 155	68 326 027	68 892 763
		1 984 806 529	1 835 068 470	1 883 931 585	2 026 430 869
		2,5912%	3,5555%	3,6268%	3,3997%
Pardubice	89 638	49 860 409	50 720 612	47 614 717	48 001 754
		1 791 605 627	1 741 743 620	1 798 803 988	2 067 669 925
		2,7830%	2,9121%	2,6470%	2,3215%
Karlovy Vary	49 326	52 597 373	59 065 055	50 926 320	45 572 616
		1 022 382 905	1 271 080 826	1 055 665 176	1 143 659 733
		5,1446%	4,6468%	4,8241%	3,9848%
Litoměřice	24 106	14 802 365	14 381 697	13 954 778	13 155 959
		423 968 107	424 489 106	512 589 840	567 007 903
		3,4914%	3,3880%	2,7224%	2,3202%
Lysá nad Labem	9 334	4 381 908	5 926 514	6 273 795	6 417 830
		213 868 178	201 176 420	193 577 812	217 434 606
		2,0489%	2,9459%	3,2410%	2,9516%
Úvaly	6 502	1 618 224	1 065 754	1 504 035	1 125 398
		175 114 492	153 641 258	139 806 968	158 199 486
		0,9241%	0,6937%	1,0758%	0,7114%
Mníšek pod Brdy	5 415	1 630 450	2 356 610	1 402 303	1 112 000
		78 895 609	108 848 977	105 385 480	150 958 839
		2,0666%	2,1650%	1,3306%	0,7366%
Štramberk	3 486	2 273 725	2 177 880	2 218 365	2 269 540
		64 292 164	51 679 819	51 368 458	56 249 167
		3,5366%	4,2142%	4,3185%	4,0348%
Vysoká nad Labem	1 575	674 345	738 339	657 816	669 429
		12 507 926	17 505 967	26 966 139	17 816 325
		5,3913%	4,2176%	2,4394%	3,7574%
Přezletice	1 406	619 938	308 098	154 942	112 139
		13 407 639	16 684 971	19 457 351	20 395 209
		4,6238%	1,8466%	0,7963%	0,5498%
Pec pod Sněžkou	618	5 372 254	5 376 168	5 234 923	5 285 459
		61 791 652	141 972 527	150 896 429	64 893 034
		8,6941%	3,7868%	3,4692%	8,1449%

Tabulka č. 3: Celkové příjmy z místních poplatků v Kč, celkové příjmy v Kč a jejich podíl u vybraných obcí (vlastní zpracování)

Zdroje dat: MINISTERSTVO FINANČÍ. Monitor [online].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2016 [online]. Czso.cz, 29. 4. 2016 [cit. 29. 4. 2016]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>>.

3.1 Místní poplatek ze psů

Místní poplatek ze psů je nejčastěji zaváděným místním poplatkem v ČR. Má fiskální a regulační funkci. Podle NSS „smyslem poplatku ze psů primárně není a ani nemá být posílení obecního rozpočtu, protože pak by se již pojmově nejednalo o poplatek, nýbrž spíše o majetkovou daň. Poplatek ze psů tak nemá jiný význam než snižovat či vyrovnávat negativní důsledky spojené s chovem psů.“³¹ Já se spíše kloním k názoru, že v dnešní době je poplatek zaváděn hlavně kvůli získanému příjmu do rozpočtu obce. Především ve městech, kde je chováno velké množství psů a je tam zavedena vyšší sazba, je poplatek zdrojem nezanedbatelných příjmů.

³¹ Rozsudek NSS z 23. 1. 2008, sp. zn. 2 Afs 107/2007-168

Subjektem poplatku, poplatníkem i plátcem, je držitel psa. Dle výkladu ustanovení držby z občanského zákoníku je držitelem osoba, která má věc fakticky v moci a úmysl nakládat s ní jako s vlastní.³² V praxi se jedná o osobu, která se o psa stará a zajišťuje péči spojenou s jeho životními potřebami. Do konce roku 2003 byl subjektem vlastník psa, což lidé využívali k obcházení zákona. Jako vlastníka uváděli osobu, jež podléhala snížené sazbě, nebo jež měla trvalý pobyt v obci s nižší sazbou poplatku, jelikož prokázat, kdo je skutečným vlastníkem psa, bylo v podstatě nemožné.³³

ZMP uvádí, že držitelem je fyzická nebo právnická osoba s trvalým pobytem nebo sídlem na území ČR. Evidenční údaj trvalého pobytu nebo sídla je rozhodný pro příslušnost obce k výběru poplatku.³⁴ Důsledkem toho jsou dva problémy. Za prvé, poplatníky nejsou cizinci s přechodným pobytem na území ČR. Za druhé, v praxi se tak může objevit situace, kdy poplatek vybírá jiná obec než ta, kde držitel psa chová, což podtrhuje fiskální význam poplatku a omezuje možnost regulace.

Předmětem poplatku je pes starší 3 měsíců, a to od počátku měsíce následujícího po měsíci, ve kterém tento věk dovršil.³⁵

Základem poplatku je počet psů držitele. Sazba je omezena horní hranicí 1 500 Kč za kalendářní rok a jednoho psa.³⁶ Poživatel invalidního, starobního, vdovského či vdoveckého důchodu, který nemá jiný zdroj příjmů, a poživatel sirotčího důchodu může platit maximálně 200 Kč. Tyto limity může obec zvýšit za druhého a každého dalšího psa téhož držitele až o 50 %.³⁷

Obce často rozlišují sazby poplatku pro různé části území či pro držitele psů žijících v bytech a rodinných domech. Zde se projevuje regulační charakter poplatku, protože díky tomuto se obec snaží limitovat psy v bytech, kde je větší pravděpodobnost, že obtěžují své okolí.

Pokud je držba psa kratší než jeden rok, poplatek se platí v poměrné výši podle počtu započatých kalendářních měsíců. V případě změny místa trvalého pobytu platí držitel poplatek nové obci od kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém tato změna nastala.³⁸

ZMP zavádí poměrně širokou škálu osvobození, a to pro držitele psa, kterým je osoba nevidomá, bezmocná³⁹ a osoba s těžkým zdravotním postižením, která je držitelem průkazu ZTP/P, osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoba provozující útulek zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy⁴⁰ nebo osoba, které stanoví povinnost držení

³² PAŘÍZKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 55.

³³ JIRÁSKOVÁ, ŠNEBERKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 21.

³⁴ § 2 odst. 1 a 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

³⁵ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 33.

³⁶ Do 31. 12. 2003 byla maximální sazba 1 000 Kč.

³⁷ RADVAN: *Místní daně*, s. 56 – 58.

³⁸ § 2 odst. 3 – 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

³⁹ Pojem bezmocné osoby byl nahrazen osobou závislou na pomoci jiné osoby dle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, vzpp, ZMP však dodnes na tuto změnu nereagoval.

⁴⁰ NSS v rozsudku ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. 2 Afs 107/2007-168 judikoval, že útulky pro psy nepodléhají povinnosti platit poplatek ze psů, protože nejsou držitelem věci ve smyslu občanského zákoníku, který se subsidiárně použije pro výklad pojmu „držitel psa“.

a používání psa zvláštní právní předpis^{41, 42}

OZV může osvobodit i další osoby, např. držitele psa označeného elektronickým čipem či příslušníky Policie ČR používající služebního psa. Některé obce, např. Liberec⁴³, osvobozují psy mladší 6 měsíců, aby zachovaly věk psů zakládající poplatkovou povinnost do 31. 12. 2003.

Poplatek se řadí ve výnosnosti až na čtvrté místo, ač je zaveden v nejvíce obcích – v roce 2015 jich bylo 5 220. Nejvíce financí přináší velkým městům, tj. Praze, Brnu a Ostravě.⁴⁴ Jeho celkový příjem za poslední 4 roky jsem zachytil do tabulky č. 4. Vidíme, že výnos mírně klesá a činí jen 0,1 % z celkových příjmů obcí. Vhodně tak doplňuje napjaté rozpočty a obcím poskytuje prostředky na úhradu nákladů spojených s udržováním čistoty veřejných prostranství v obci, např. na jejich úklid či na instalaci košů, nebo s administrativou, např. výrobou evidenčních známek.

Rok	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	285 655 952	281 208 497	277 193 408	276 639 361
Podíl z celkového příjmu z místních poplatků	5,9425%	5,4661%	5,4395%	5,3945%
Podíl z celkového příjmu	0,1185%	0,1098%	0,1016%	0,0990%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	-1,5569%	-1,4278%	-0,1999%

Tabulka č. 4: Příjmy obcí z místního poplatku ze psů v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Obec \ Rok	2012	2013	2014	2015
Praha	48 203 117	46 494 145	45 173 777	45 130 212
	0,0765%	0,0734%	0,0646%	0,0638%
Liberec	2 854 666	2 834 564	2 786 131	2 749 343
	0,1650%	0,1402%	0,1362%	0,1345%
Olomouc	2 402 848	2 434 648	2 351 664	2 322 880
	0,1088%	0,1124%	0,1116%	0,1035%
Karlovy Vary	2 011 176	1 576 351	1 431 190	1 470 499
	0,1967%	0,1240%	0,1356%	0,1286%
Štramberk	107 784	111 908	113 855	109 875
	0,1676%	0,2165%	0,2216%	0,1953%

Tabulka č. 5: Příjmy z místního poplatku ze psů v Kč a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

3.2 Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Jako druhý mohou obce vybírat místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, jenž je sice třetím nejméně zaváděným, ale celkově třetím nejvýnosnějším místním poplatkem.

Subjekty poplatku jsou poplatník a plátce. Poplatníkem je fyzická osoba, která přechodně a za úplaty pobývá v lázeňských místech a v místech soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace, pokud neprokáže jiný důvod svého pobytu, tzn. ubytovaný.⁴⁵

ZMP obsahuje negativní výčet poplatníků. Jedná se o osoby nevidomé, bezmocné⁴⁶, osoby s těžkým zdravotním postižením, které jsou držiteli průkazu ZTP/P a jejich průvodce, osoby

⁴¹ Například zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, vzpp.

⁴² § 2 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁴³ Obecně závazná vyhláška statutárního města Liberec č. 6/2010, o místním poplatku ze psů, vzpp

⁴⁴ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

⁴⁵ § 3 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁴⁶ Viz poznámka pod čarou č. 39.

mladší 18 let a starší 70 let, osoby, na které náleží přídatky na děti (výchovné)⁴⁷ anebo vojáci v základní službě a osoby, které vykonávají civilní službu^{48, 49}.

Plátcem je fyzická nebo právnická osoba, jež přechodné ubytování poskytl, tj. ubytovatel. Není přitom rozhodující, zda je vlastníkem či nájemcem ubytovacího zařízení. Má však kromě povinnosti vybrat a obci odvést poplatek též povinnost, jelikož je prostředníkem mezi poplatníkem a správcem poplatku, vést evidenci ubytovaných osob, což umožní obecnímu úřadu lépe kontrolovat výběr poplatku. Musí se jednat o evidenční knihu v písemné podobě, do níž přehledně, srozumitelně a chronologicky zapisuje dobu ubytování, účel pobytu, jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo místa trvalého bydliště v zahraničí a číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu ubytované osoby. Knihu je povinen uchovávat 6 let od posledního zápisu.⁵⁰

Jak plyne ze ZMP, ubytovatel vede evidenci všech ubytovaných osob, a ne jen poplatníků. Když jsou ale z okruhu poplatníků vyloučeny plošně osoby dle určitého věku, s čímž nesouhlasím, protože také využívají veřejná prostranství, zařízení a služby v obci, tak mi mezi evidovanými údaji chybí datum narození, protože jak bez něj plátce prokáže správci, že daná osoba není poplatníkem.

Předmětem poplatku je lázeňský nebo rekreační pobyt. Nezáleží, v jakém ubytovacím zařízení je poplatník ubytovaný. Může se jednat třeba o hotel, motel, kemp, ale i soukromý rodinný dům či byt.⁵¹ Lázeňský nebo rekreační pobyt však musí splňovat kumulativně tři podmínky.

Za prvé, pobyt osoby je přechodný a za úplatu. Přechodným pobytem se rozumí pobyt mimo objekt trvalého pobytu, tj. zpravidla tam, kde se osoba dočasně zdržuje z pracovních, studijních, zdravotních a jiných důvodů.⁵² Do pobytu za úplatu zahrnujeme i „pobyt fyzické osoby hrazený plně z prostředků veřejného zdravotního pojištění v rámci komplexní lázeňské péče.“⁵³

Dalším kritériem je, že účelem pobytu je léčení⁵⁴ nebo rekreace. Pokud osoba v obci pobývá za jiným účelem, např. je na pracovní cestě, musí tuto skutečnost prokázat, jinak je poplatníkem.⁵⁵

A nakonec, obec musí být místem lázeňským nebo místem soustředěného turistického ruchu. Lázeňské místo a jeho statut stanoví vláda nařízením, přičemž lze za něj stanovit území obce nebo jeho část anebo území více obcí, popřípadě jejich částí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně.⁵⁶ Na rozdíl od lázeňského místa sama obec rozhoduje o tom, jestli bude místem

⁴⁷ Pojem „výchovné“ již český právní řád nezná.

⁴⁸ Základní i civilní služba byla od 1. 1. 2005 zrušena, ZMP na tuto změnu však nereagoval.

⁴⁹ § 3 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁵⁰ JIRÁSKOVÁ, ŠNEBERKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 27 – 28.

⁵¹ PELC: *Místní poplatky*, s. 45.

⁵² KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 41.

⁵³ Rozsudek NSS ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. 2 Afs 51/2009-85

⁵⁴ Podle rozsudku NSS ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. 2 Afs 51/2009-85, se na léčení v nemocnici poplatek nevztahuje.

⁵⁵ PELC: *Místní poplatky*, s. 42.

⁵⁶ § 28 odst. 1 – 2 zákona č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon, vzpp

soustředěného turistického ruchu. Učiní tak rovnou zavedením tohoto poplatku OZV.⁵⁷

Základem poplatku je počet dní, resp. nocí pobytu. Sazba je limitována horní hranicí 15 Kč za osobu a za každý započatý den pobytu, kromě dne příchodu. Obec může také stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou, přičemž její výše nemůže překročit součet denních sazeb.⁵⁸ Stávající sazba ustrnula na své 25 let staré výši a dle mého názoru neodpovídá dnešní době.

Obec může stanovit, že se poplatek bude vybírat jen na části katastrálního území, jen po určitou část roku, či že se bude v jednotlivých částech obce nebo ročních obdobích lišit svou výší.⁵⁹

ZMP neobsahuje žádná osvobození ani úlevy. To ale nevylučuje, aby je zavedly obce. Např. Pec pod Sněžkou osvobozuje studenty do 26 let a klienty dětských domovů a ústavů. A poskytuje 50% úlevu pro poplatníky ubytované v zařízeních, která vlastní a provozují tělovýchovné jednoty.⁶⁰

Funkce poplatku je bezpochyby fiskální. Obec má díky turistickému ruchu vyšší náklady na údržbu svých veřejných zařízení a zkvalitňování potřebných služeb. Příjem z poplatku je tak příspěvkem ubytovaných návštěvníků na služby, které jim obec poskytuje.⁶¹

Podíl 0,12 % z celkových příjmů, jak je patrné z tabulky č. 6, činí poplatek, vybíraný v roce 2015 v 947 obcích, nepatrně výnosnější než poplatek ze psů, který je ale zaveden ve více než pětinasobném počtu obcí. Z poplatku nejvíce těží známá lázeňská místa (Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Luhačovice) a centra velkého turistického ruchu (Praha, Špindlerův Mlýn, Harrachov, Pec pod Sněžkou).⁶² Pro tyto obce je tento příjem důležitým a těžko zastupitelným článkem rozpočtu, pro obce s nižší návštěvností je již méně významný.

Rok	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	304 117 211	300 677 768	304 052 667	326 569 583
Podíl z celkového příjmu z místních poplatků	6,3266%	5,8445%	5,9666%	6,3682%
Podíl z celkového příjmu	0,1262%	0,1174%	0,1114%	0,1169%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	-1,1310%	1,1224%	7,4056%

Tabulka č. 6: Příjmy obcí z místního poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Obec \ Rok	2012	2013	2014	2015
Praha	139 280 121	138 467 136	139 818 362	148 985 529
	0,2211%	0,2186%	0,1998%	0,2105%
Liberec	1 090 792	1 384 060	1 553 514	1 682 173
	0,0631%	0,0685%	0,0759%	0,0823%
Olomouc	631 180	763 665	953 880	1 005 795
	0,0286%	0,0353%	0,0453%	0,0448%
Karlovy Vary	23 191 437	23 875 726	21 294 557	18 901 378
	2,2684%	1,8784%	2,0172%	1,6527%
Pec pod Sněžkou	3 092 486	3 013 889	3 010 458	3 118 584
	5,0047%	2,1229%	1,9950%	4,8057%

Tabulka č. 7: Příjmy z místního poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt v Kč a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

⁵⁷ PELC: *Místní poplatky*, s. 45.

⁵⁸ RADVAN: *Místní daně*, s. 70 – 71.

⁵⁹ Tamtéž, s. 69, 71.

⁶⁰ Město Pec pod Sněžkou, obecně závazná vyhláška č. 5/2010 o místních poplatcích

⁶¹ PAŘÍZKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 63.

⁶² MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

3.3 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství plní v poplatkové soustavě nezastupitelnou roli. Obcím přivádí do rozpočtu nezanedbatelné finanční prostředky a především jim poskytuje účinný nástroj na řízení délky a způsobu využití veřejného prostranství.⁶³

U tohoto poplatku je důležité, abych nejprve přiblížil pojem veřejné prostranství. Jsou jím „všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“⁶⁴ Přístupnost bez omezení znamená, že přístup není omezen časově a není vázán splněním konkrétních podmínek, např. zaplacením vstupného.⁶⁵

Podle ÚS každý prostor, který splňuje zákonné znaky veřejného prostranství, je veřejným prostranstvím ex lege. Jeho režimu tak mohou podléhat i prostory v soukromém vlastnictví. Označení pozemku za veřejné prostranství v OZV je jen deklarací již existujícího stavu.⁶⁶ Veřejným prostranstvím však není pozemek, jehož správa nespadá do působnosti obce, např. dálnice⁶⁷ či les⁶⁸.

Účelem veřejného prostranství je obecné a zvláštní užívání. Obecné užívání je v zásadě bezplatné užívání např. náměstí a místních komunikací chodci nebo vozidly. Není na něj třeba žádné povolení orgánu veřejné moci. Zvláštní užívání je taxativně vymezené ZMP a je úplatné.⁶⁹

Chce-li obec poplatek zavést, musí na svém území vymezit místa, která jsou veřejným prostranstvím pro zvláštní užívání, a to co nejpřesněji, nejlépe uvedením názvu místa, parcelního čísla či jeho detailním popisem, aby byla vyloučena záměna a zajištěna právní jistota občanů.⁷⁰

Subjektem poplatku je fyzická nebo právnická osoba, která užívá veřejné prostranství některým ze způsobů uvedených v ZMP jako zvláštní užívání.⁷¹

V praxi může dojít k situaci, kdy subjekt poplatku musí platit také nájemné. Pokud si totiž nájemce pronajme pozemek, jehož užívání podléhá poplatkové povinnosti, má povinnost hradit jak nájemné, tak veřejnoprávní poplatek, který nenahrazuje soukromoprávní dohodu a platbu.⁷²

Předmětem poplatku je zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým ZMP taxativním výčtem rozumí „provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro

⁶³ PARÍZKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 70.

⁶⁴ § 34 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, vzpp

⁶⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Metodika k problematice OZV o místním poplatku za užívání veřejného prostranství* [online]. Mvcr.cz, 12. 6. 2006 [cit. 11. 2. 2016]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/metodika-k-problematice-ozv-o-mistnim-poplatku-za-uzivani-verejneho-prostranstvi.aspx>>.

⁶⁶ Nález ÚS ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02

⁶⁷ Nález ÚS ze dne 24. 1. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 19/94

⁶⁸ Nález ÚS ze dne 11. 4. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 24/94

⁶⁹ Nález ÚS ze dne 25. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 14/95

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ § 4 odst. 1 – 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁷² Rozsudek NSS ze dne 16. 7. 2009, sp. zn. 9 Afs 86/2008-89

poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení⁷³, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl⁷⁴.

ZMP obsahuje i negativní výčet předmětu. Poplatek se neplatí z jakékoliv akce pořádané na veřejném prostranství, pokud výtěžek z ní je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely. Musí se jednat o celý výtěžek, ač to zákon výslovně nestanoví. Pojmeme „výtěžek“ rozumíme částku, kterou získáme, pokud příjmy z uskutečněné akce snížíme o náklady potřebné na její uskutečnění.⁷⁵

Další vyjmutí z poplatkové povinnosti se týká osob zdravotně postižených, které nepodléhají poplatku v případě vyhrazení trvalého parkovacího místa.⁷⁶

Základem poplatku je doba využívání prostranství, vyjádřená počtem započatých dní, vynásobená velikostí využívané plochy, která je určena počtem započatých metrů čtverečných. Sazba je určena pevnou částkou v maximální výši 10 Kč za každý započatý m² a každý započatý den. Obec může stanovit různé výše sazby pro různé způsoby zvláštního užívání či různé části obce a také může zavést týdenní, měsíční nebo roční paušální částku.⁷⁷

V případě užívání veřejného prostranství formou umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí má obec možnost zvýšit sazbu poplatku až desetinásobně.⁷⁸

ZMP nezavádí žádná osvobození. Obec, např. Štramberk⁷⁹, často osvobozují sebe a jimi zřízené organizace. Postrádalo by smysl platit poplatek, jenž by se jim do rozpočtu vzápětí vrátil.

Primární funkcí tohoto poplatku je regulace, jež má zabránit, aby zvláštní užívání veřejného prostranství, které omezuje veřejnost ve využívání obecně přístupného místa ve prospěch subjektu poplatku, bylo upřednostňováno před obecným. Nepochybně zde však vidím i fiskální účel. Příjmy by měly částečně sloužit k pokrytí nákladů na údržbu pozemků obce v souvislosti s pořádanými akcemi či jiným využitím prostranství. Tento účel bych podpořil zvýšením sazby, která se stejně jako v případě poplatku za lázeňský a rekreační pobyt nezměnila za dobu platnosti ZMP. Někdo by mohl namítat, že zvýšení je zbytečné. Vždyť příjmy se pohybují okolo 630 milionů Kč, a činí tak poplatek druhým nejvýnosnějším. K tomu je však třeba říci, že téměř polovina výnosu míří do rozpočtu hlavního města Prahy.

⁷³ Dle KADEČKA: *Zákon o místních poplatcích...*, s. 51, se toto nevztahuje „na umístění reklamních zařízení na budově či v budově, na veřejném osvětlení či na vozidle, apod., neboť v těchto případech nedochází k záboru veřejného prostranství, tedy k jeho zvláštnímu užívání.“

⁷⁴ § 4 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁷⁵ PELC: *Místní poplatky*, s. 67 – 68.

⁷⁶ § 4 odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁷⁷ PARÍZKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 72 – 74.

⁷⁸ § 4 odst. 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁷⁹ Obecně závazná vyhláška města Štramberka č. 12/2010 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

U možnosti zpoplatnit výkopové práce se naskytá ještě funkce stimulační, kdy tyto práce jsou často nevyhnutelné, a je vhodné, aby obec zpoplatnila tuto činnost až od určité uplynuté doby. Pracovníky by to mělo vést k dokončení práce v dané době.⁸⁰

V roce 2015 byl poplatek vybírán v 2 770 obcích. Z těchto obcí stojí na nejvyšších příčkách ve výnosnosti velká města mající mnoho hojně využívaných veřejných prostranství – Praha, Brno, Ostrava, Karlovy Vary, Most.⁸¹

Rok	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	654 656 383	629 228 030	633 744 435	632 412 402
Podíl z celkového příjmu z místních poplatků	13,6188%	12,2308%	12,4363%	12,3322%
Podíl z celkového příjmu	0,2716%	0,2456%	0,2322%	0,2263%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	-3,8842%	0,7178%	-0,2102%

Tabulka č. 8: Příjmy obcí z místního poplatku za užívání veřejného prostranství v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Obec \ Rok	2012	2013	2014	2015
Praha	251 627 298	276 393 621	280 142 424	290 364 448
	0,3995%	0,4364%	0,4003%	0,4103%
Liberec	3 581 293	4 069 220	6 617 854	4 961 962
	0,2070%	0,2013%	0,3234%	0,2427%
Olomouc	5 370 698	5 724 085	7 943 980	5 874 959
	0,2432%	0,2643%	0,3771%	0,2617%
Karlovy Vary	11 659 629	12 097 957	14 257 804	12 966 368
	1,1404%	0,9518%	1,3506%	1,1338%
Štramberk	329 239	305 001	358 788	318 371
	0,5121%	0,5902%	0,6985%	0,5660%

Tabulka č. 9: Příjmy z místního poplatku za užívání veřejného prostranství v Kč a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

3.4 Místní poplatek ze vstupného

Místní poplatek ze vstupného patří k poplatkům s menší výnosností. Má tak kromě fiskálního především regulační charakter, díky němuž může obec ovlivňovat počet a typ akcí konaných na jejím území zpoplatněním různých akcí či subjektů různou výší poplatku.

Subjektem poplatku je fyzická nebo právnická osoba, která akci vymezenou ZMP pořádá. Pojem „pořádat“ znamená organizačně zajišťovat akce, přičemž pořadatelé jsou většinou těmi, kteří hradí náklady na uskutečnění takové akce.⁸² I když poplatníkem není návštěvník akce, předpokládám, že se poplatek projeví ve výši vstupného, a fakticky ho tak zaplatí.

Předmětem poplatku je vstupné na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce.⁸³ Výčet akcí je taxativní. Český právní řád je však nedefinuje. Pouze u reklamních akcí vycházíme z legální definice reklamy.⁸⁴ Oceňuji tak přístup některých obcí, jež ve svých OZV uvádí, co spadá pod jednotlivé typy akcí. Podporuje to právní jistotu. Příkladem může jít hlavní město Praha.⁸⁵

⁸⁰ RADVAN: *Místní daně*, s. 86.

⁸¹ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

⁸² KADEČKA: *Zákon o místních poplatcích...*, s. 61.

⁸³ § 6 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁸⁴ § 1 odst. 2 zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, vzpp

⁸⁵ Obecně závazná vyhláška č. 10/2011 Sb. hl. m. Prahy o místním poplatku ze vstupného, vzpp

Dále je třeba vysvětlit pojem vstupné. Tím je „peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit“.⁸⁶ Zavedení legální definice vstupného mělo jasný účel zamezit pořadatelům akcí obcházení zákona, ke kterému docházelo, když se vybíralo oficiální vstupné v minimální výši a s ním další povinná, poplatku však nepodléhající, částka, označená jako např. místenka. To vše je dnes součástí vstupného, které je třeba, jak konstatuje NSS, vykládat z pozice účastníka akce jako „souhrn veškerých finančních částek, jejichž zaplacením je podmiňován vstup, resp. účast účastníka na akci, bez ohledu na to, za co byly tyto částky konkrétně zaplacený nebo na jaký účel byly využity pořadatelem akce“.⁸⁷

Zákonodárce z předmětu poplatku vyňal akce, jejichž celý výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely. Pojem „výtěžek“ chápeme „částku, která pořadateli zůstane jako čistý zisk po odečtení nákladů spojených s realizací akce od příjmů (nejen od vybraného vstupného)“.⁸⁸

Podle názoru ÚS nelze zpoplatňovat vstupné na prohlídky kulturních památek. Návštěvu hradu či zámku pak nelze považovat za kulturní akci dle ZMP, jelikož zákon předpokládá výběr poplatku ze vstupného na jednorázové akce, např. výstavy, taneční zábavy či konkrétní představení. Navíc prostředky, které jsou vybrány na vstupném na hrady a zámky, jsou jasně určeny pro veřejně prospěšné účely se zaměřením na financování oprav a údržby objektů chráněných památkovými úřady a v takovém případě se dle zákona poplatek neplatí.⁸⁹

Základem poplatku je vybrané vstupné snížené o daň z přidané hodnoty, pokud ji cena vstupného obsahuje. Sazba poplatku je stanovena poměrně ve výši až 20 %⁹⁰ z celkové částky vybraného vstupného. Obec může poplatek stanovit také paušální částkou, a to po dohodě s poplatníkem. ZMP zde neformuluje časový úsek paušální platby, a proto může být stanovena nejen časově, ale třeba i za počet akcí.⁹¹ Pojem „po dohodě s poplatníkem“ vymezil ÚS, když konstatoval, „že nelze stanovit paušální částku poplatku ad hoc a že obce mají sazbu paušálu v obecně závazné vyhlášce konkrétně vymežit s tím, že na „dohodě“ s poplatníkem bude toliko otázka, zda se v jeho případě aplikuje poplatek stanovený procentní sazbou nebo paušálně.“⁹²

ZMP nezavádí žádná osvobození. V OZV jich však najdeme nespočet. Od poplatku se velmi často osvobozují kulturní a sportovní akce, ať už plošně, nebo určitým výčtem.

Místní poplatek ze vstupného je třetí nejméně výnosný. Jak je vidět v tabulce č. 10, tvoří pouhé 0,02 % celkových příjmů. V roce 2015 byl vybírán v 1 072 obcích a tento počet rok od roku

⁸⁶ § 6 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

⁸⁷ Rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. 1 Afs 5/2011-86

⁸⁸ RADVAN: *Místní daně*, s. 95.

⁸⁹ Nález ÚS ze dne 14. 6. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 20/93

⁹⁰ Jedná se o jediný místní poplatek, kde došlo k snížení sazby, a to z původních 30 %.

⁹¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Doporučení pro obce a města, Obecní daně (místní poplatky, daň z nemovitostí, poplatek za komunální odpad)*. 2. vydání. Praha: Kancelář veřejného ochránce práv, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí, 2010, s. 28.

⁹² Nález ÚS ze dne 10. 10. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 24/06

klesá kvůli patrnému nezájmu o tento poplatek z důvodu nízké výnosnosti, podpory kulturního a společenského života v obci a zbytečné administrativy, která samotná může být nákladnější než výnos z poplatku. Mezi obce, které poplatek zrušily, patří i Ostrava, Liberec či Litoměřice. Olomouc pak výběr výrazně omezila osvobozením většiny pořádaných akcí. Na druhé straně jsou ale obce, které mají poplatek zavedený stále a dokáží díky němu přivést do svých rozpočtů další důležité finance, např. Praha, Brno či České Budějovice. Najdeme dokonce i takové, kde tento poplatek patří k nejvýnosnějším, např. Lysá nad Labem.⁹³

Rok	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	57 627 832	56 116 582	49 847 713	52 920 238
Podíl z celkového příjmu z místních poplatků	1,1988%	1,0908%	0,9782%	1,0320%
Podíl z celkového příjmu	0,0239%	0,0219%	0,0183%	0,0189%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	-2,6224%	-11,1712%	6,1638%

Tabulka č. 10: Příjmy obcí z místního poplatku ze vstupného v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Obec \ Rok	2012	2013	2014	2015
Praha	35 125 004	35 689 193	29 643 409	33 773 456
	0,0558%	0,0563%	0,0424%	0,0477%
České Budějovice	1 152 106	1 295 077	1 127 285	1 216 833
	0,0580%	0,0687%	0,0614%	0,0600%
Olomouc	8 452	13 324	13 320	13 485
	0,0004%	0,0006%	0,0006%	0,0006%
Litoměřice	1 013 291	1 059 676	0	0
	0,2390%	0,2496%	0,0000%	0,0000%
Lysá nad Labem	698 345	1 077 949	1 172 705	1 306 129
	0,3265%	0,5358%	0,6058%	0,6007%

Tabulka č. 11: Příjmy z místního poplatku ze vstupného v Kč a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

3.5 Místní poplatek z ubytovací kapacity

Místní poplatek z ubytovací kapacity plní především úkol přivést další potřebné finance do rozpočtů obcí, které mají v souvislosti se zvýšeným počtem návštěvníků vyšší náklady na údržbu svých zařízení a na zkvalitňování služeb.

Subjektem poplatku je ubytovatel, fyzická nebo právnická osoba, která poskytla přechodné ubytování. Stejně jako u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt se nemusí jednat o vlastníka ubytovacího zařízení, ale může jím být také nájemce.⁹⁴ I když je dle ZMP poplatníkem ubytovatel, tak si myslím, že fakticky bude poplatek, již zahrnutý v poskytnutých službách, hradit ubytovaný.

Ubytovatel musí vést evidenční knihu obdobně jako u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt. Jedinou odlišností je, že se neeviduje účel pobytu, jelikož na něm v tomto případě nezáleží.⁹⁵

Předmětem poplatku je ubytovací kapacita zařízení. Poplatek se vybírá v obcích a městech v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplaty za jednotlivá lůžka využitá

⁹³ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

⁹⁴ JIRÁSKOVÁ, ŠNEBERKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 37.

⁹⁵ § 7 odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

ubytovanými.⁹⁶ Zákodárce zde podle mého názoru zavedl zbytečné spojení „obce a města“, protože všechna města jsou obcemi.

Mezi ubytovací zařízení patří hotely, motely, penziony a ostatní ubytovací zařízení, zejména ubytovny, koleje, svobodárny, internáty, kempy a skupiny chat nebo bungalovů, vybavené pro poskytování přechodného ubytování; bytové a rodinné domy a stavby pro rodinnou rekreaci ne.⁹⁷

Přechodným ubytováním má ZMP na mysli „ubytování fyzické osoby mimo obec jejího trvalého bydliště (pobytu), popř. dočasné ubytování fyzické osoby bez trvalého bydliště v ČR.“⁹⁸

V ZMP najdeme i negativní výčet předmětu. Poplatku nepodléhá ubytovací kapacita v zařízeních sloužících pro přechodné ubytování studentů a žáků, např. internáty, koleje, školy v přírodě,⁹⁹ ve zdravotnických nebo lázeňských zařízeních, pokud nejsou užívána jako hotelová zařízení, a v zařízeních sloužících sociálním a charitativním účelům.¹⁰⁰

Základem poplatku je počet lůžek v zařízení k přechodnému ubytování za úplatu vynásobený počtem dní, po které byly k přechodnému ubytování využity. Sazba poplatku může být stanovena až do výše 6 Kč¹⁰¹ za každé využití lůžko a den.¹⁰²

Platí se tedy za skutečně využití lůžko, jak konstatoval i ÚS: „Poplatek z ubytovací kapacity se vybírá v závislosti na počtu využitých lůžek a na době jejich využití, tzn. že rozhodující je skutečně faktická „obsazení“ lůžek, nikoliv jejich kapacita, jíž ubytovací středisko disponuje.“¹⁰³

Sazba může být stanovena různě podle lokalit v obci, úrovně ubytování a služeb nebo ročních období. Poplatek může být také stanoven roční paušální částkou, a to po dohodě s poplatníkem.¹⁰⁴ Paušální částku lze určit za jedno lůžko a vynásobit ji celkovým počtem lůžek nebo vymezit paušál za celé ubytovací zařízení, a to buď pro všechny ubytovatele stejně, nebo ho odstupňovat podle ubytovací kapacity. Výše paušálu nemůže být vyšší než součet denních sazeb.¹⁰⁵

Žádná zákonná osvobození nejsou zavedena. To však nebrání obcím tohoto institutu využít. Dle mého průzkumu tak ale buď nečiní, nebo osvobozují zařízení ve vlastnictví obce, jako např. Karlovy Vary.¹⁰⁶ Je pravdou, že sám nevidím důvod osvobozovat další zařízení. Poplatek má

⁹⁶ PELC: *Místní poplatky*, s. 89.

⁹⁷ § 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, vzpp

⁹⁸ PELC, Vladimír. *Místní poplatky. Úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vydání. Praha: Linde Praha, 2008, s. 156.

⁹⁹ Dle RADVAN: *Místní daně*, s. 69, je smyslem zákona nepostihovat určité skupiny osob dalšími poplatky, v tomto případě studenty a žáky, nikoliv poskytovat úlevy na místním poplatku určitým typům ubytovacích zařízení, a proto pokud je v tomto typu zařízení ubytovaný někdo jiný než student nebo žák, často v době letních prázdnin, tak by se ubytovatel měl stát poplatníkem místního poplatku z ubytovací kapacity.

¹⁰⁰ § 7 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

¹⁰¹ Do 31. 12. 2003 to byly 2 Kč, do 31. 12. 2009 pak 4 Kč.

¹⁰² PELC: *Místní poplatky*, s. 91.

¹⁰³ Usnesení ÚS ze dne 7. 9. 1999, sp. zn. I. ÚS 249/99

¹⁰⁴ K pojmu „po dohodě s poplatníkem“ více viz podkapitola Místní poplatky ze vstupného.

¹⁰⁵ PAŘÍZKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 85.

¹⁰⁶ Obecně závazná vyhláška města Karlovy Vary č. 18/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity

jasný fiskální účel a obce by se tak jen zbytečně připravovaly o další příjmy do rozpočtu.

Jedná se o středně výnosný místní poplatek, jehož výnos však v průběhu posledních let stoupá, jak vyplývá z tabulky č. 12. Přesto se mi nezdá dostatečný a důvod vidím především v poměrně nízké sazbě. V roce 2015 byl vybírán v 1 491 obcích, z nichž každoročně nejvíce přináší do rozpočtu hlavního města Prahy a s velkým odstupem pak Brnu a Karlovým Varům. Z menších obcí z něj mají nezanedbatelné příjmy Špindlerův Mlýn, Mariánské Lázně či Pec pod Sněžkou, což jsou turisticky vyhledávané lokace.¹⁰⁷

Rok	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	187 945 876	213 140 202	223 912 974	239 546 280
Podíl z celkového příjmu z místních poplatků	3,9098%	4,1430%	4,3940%	4,6712%
Podíl z celkového příjmu	0,0780%	0,0832%	0,0820%	0,0857%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	13,4051%	5,0543%	6,9819%

Tabulka č. 12: Příjmy obcí z místního poplatku z ubytovací kapacity v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Obec \ Rok	2012	2013	2014	2015
Praha	85 859 265	107 586 750	109 759 944	119 421 736
	0,1363%	0,1699%	0,1568%	0,1687%
Liberec	1 395 629	1 455 268	1 325 051	1 553 844
	0,0807%	0,0720%	0,0648%	0,0760%
Olomouc	1 277 938	1 399 444	1 455 995	1 535 268
	0,0579%	0,0646%	0,0691%	0,0684%
Karlový Vary	6 245 528	6 596 385	6 130 666	5 820 673
	0,6109%	0,5190%	0,5807%	0,5090%
Pec pod Sněžkou	1 705 926	1 676 252	1 606 542	1 666 130
	2,7608%	1,1807%	1,0647%	2,5675%

Tabulka č. 13: Příjmy z místního poplatku z ubytovací kapacity v Kč a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroje dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

3.6 Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst je druhým nejméně zaváděným i druhým nejméně výnosným místním poplatkem.

Subjektem poplatku je fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem¹⁰⁸ do vybraných míst a částí měst.¹⁰⁹

Z okruhu poplatníků jsou vyjmuty „fyzické osoby mající trvalý pobyt nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké¹¹⁰, manželé těchto osob a jejich děti. Dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost ke své hospodářské činnosti, nebo osoby, které jsou

¹⁰⁷ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

¹⁰⁸ Dle § 2 písm. g) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, vzpp, je motorovým vozidlem nekelejevé vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou a trolejbus.

¹⁰⁹ § 10 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

¹¹⁰ Osobou blízkou je dle § 22 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, vzpp, příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci.“¹¹¹

Předmětem poplatku je vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou^{112, 113}.

Co se týče pojmu „vybrané místo“, ZMP ho nedefinuje. Sama obec ho musí ve své OZV vymezit a stanovit tak přesně místa, která budou podléhat režimu výběru poplatku, např. názvy ulic a náměstí. Jak sdělil ÚS, nemůže však narušit sjízdnost pozemní komunikace, kterou může kromě dálnic využívat každý bezplatně. Vybraným místem je třeba rozumět „ucelenější, zpravidla osídlenou lokalitu, kterou s vnějším světem (okolím) komunikace jako dopravní cesta spojuje“.¹¹⁴

Základem poplatku je počet vydaných povolení. Sazba může dosahovat výše až 20 Kč za den za jedno vozidlo. Nezáleží na počtu vjezdů ani na části dne, po kterou poplatník ve vybraném místě setrvá. Sazba se může lišit podle různých vybraných míst nebo roční doby, ale nelze stanovit různou výši pro fyzické a právnické osoby. Obec může po dohodě s poplatníkem¹¹⁵ stanovit poplatek paušální částkou, a to na časové období, které si sama určí.¹¹⁶ Mně se zamlouvá rozlišení sazby dle typů vozidel, jak to mají např. Pardubice, které rozlišují sazby denní, měsíční a roční pro vozidla do 3,5 t a zásobování zbožím rychle podléhajícím zkáze a pro nákladní vozidla nad 3,5 t.¹¹⁷

ZMP ve svých ustanoveních osvobození nezakotvuje. V OZV najdeme osvobození, např. pro Policii ČR, soudy, obecní úřady, zdravotní služby či technické služby.

Funkcí poplatku by teoreticky měla být především regulace pohybu motorových vozidel v konkrétních částech obce, zejména v historických centrech, s cílem vytvářet v takových lokalitách vhodnější prostředí.¹¹⁸ Nicméně fakticky je primární spíše funkce fiskální, protože ochrana dané oblasti je zajištěna již umístěním dopravní značky zakazující vjezd motorových vozidel. Poplatník si tak hradí možnost prolomit zákaz vjezdu do dané oblasti.¹¹⁹

Poplatek není pro obce finančně zajímavý. Přeci jenom aktuální sazba se v nezměněné výši drží v ZMP od jeho počátku a dle mého názoru je nevyhovující. Poplatek je tak velmi málo využíván. V roce 2015 byl vybírán v pouhých 146 obcích, a tento počet rok od roku klesá. Nejvíce z něj prosperují Karlovy Vary, kterým přináší do rozpočtu přibližně třetinu celkových výnosů výnosu všech obcí, a spolu s Brnem dokonce polovinu.¹²⁰

¹¹¹ § 10 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

¹¹² Podle vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích, vzpp.

¹¹³ KOLEKTIV AUTORŮ: *Doporučení...*, s. 30.

¹¹⁴ Nález ÚS ze dne 11. 7. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 23/2000

¹¹⁵ K pojmu „po dohodě s poplatníkem“ více viz podkapitola Místní poplatek ze vstupného.

¹¹⁶ RADVAN: *Místní daně*, s. 103 – 104.

¹¹⁷ Statutární město Pardubice, *Obecně závazná vyhláška č. 10/2010 o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města*

¹¹⁸ PELC: *Místní poplatky*, s. 95.

¹¹⁹ RADVAN: *Místní daně*, s. 99.

¹²⁰ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Rok	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	20 994 964	22 364 425	21 808 899	20 206 982
Podíl z celkového příjmu z místních poplatků	0,4368%	0,4347%	0,4280%	0,3940%
Podíl z celkového příjmu	0,0087%	0,0087%	0,0080%	0,0072%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	6,5228%	-2,4840%	-7,3452%

Tabulka č. 14: Příjmy obcí z místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Obec \ Rok	2012	2013	2014	2015
Brno	4 187 760	3 950 540	3 738 600	3 681 100
	0,0312%	0,0292%	0,0273%	0,0315%
Pardubice	280 230	248 790	78 670	125 830
	0,0156%	0,0143%	0,0044%	0,0061%
Olomouc	0	0	0	0
	0,0000%	0,0000%	0,0000%	0,0000%
Karlovy Vary	7 001 733	7 708 212	7 610 465	6 413 698
	0,6848%	0,6064%	0,7209%	0,5608%
Pec pod Sněžkou	361 260	339 600	369 810	375 520
	0,5846%	0,2392%	0,2451%	0,5787%

Tabulka č. 15: Příjmy z místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst v Kč a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

3.7 Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů¹²¹ (dále jen „provoz systému“) byl zaveden s účinností od 1. 1. 2002 zákonem o odpadech,¹²² který stanovuje i další dva způsoby, jak může obec získat finanční náhradu za nakládání s komunálními odpady. A to úhradu za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy a poplatek za komunální odpad, který platí každá fyzická osoba produkující komunální odpad ve výši určené podle skutečných výdajů při nakládání s odpady, a jedná se tak o platbu za poskytovanou službu.¹²³ Jednotlivé režimy se vzájemně vylučují,¹²⁴ jak potvrzuje Veřejný ochránce práv a NSS.¹²⁵

Subjektem poplatku za provoz systému je fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt, cizinec, kterému byl na území ČR povolen trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 90 dnů (na základě dlouhodobého víza, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k přechodnému pobytu), cizinec, který pobývá na území České republiky přechodně po dobu delší 3 měsíců (občan EU, Islandu, Norska, Lichtenštejnska a Švýcarska), cizinec, jemuž byla udělena

¹²¹ Dle § 3 odst. 1 zákona o odpadech je odpad „každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit.“ Komunální odpad je pak dle § 4 odst. 1 písm. b) téhož zákona „veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání.“

¹²² Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých dalších zákonů, vzpp

¹²³ PELC: *Místní poplatky. Úplné znění zákona...*, s. 175.

¹²⁴ § 17 odst. 6 a § 17a odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, vzpp

¹²⁵ KOLEKTIV AUTORŮ: *Doporučení...*, s. 75. Rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, sp. zn. 5 Afs 175/2006-116.

mezinárodní ochrana (azyl) nebo dočasná ochrana. Dále také fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba (dále jen „nemovitost“), a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu. Pokud má k této nemovitosti vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.¹²⁶

Charakteristika poplatníka je jediným kritériem pro vznik poplatkové povinnosti. Takže pokud namítá osoba s trvalým pobytem v obci, která vybírá poplatek za provoz systému, že poplatníkem není, protože neprodukuje žádný odpad, je takové tvrzení bezvýznamné.¹²⁷ Platí se za provoz celého systému, v rámci něhož obec zajišťuje souhrn činností ve prospěch všech svých obyvatel, nejenom za sběr a přepravu netříděného komunálního odpadu.¹²⁸

Pro zjednodušení platby poplatku, ale i zefektivnění jeho správy, může poplatek platit jedna osoba za fyzické osoby tvořící domácnost¹²⁹ a vlastník nebo správce domu za fyzické osoby žijící v rodinném nebo bytovém domě. Osoby, které platí poplatek za více osob dohromady, musí sdělit správci poplatku jméno, příjmení a datum narození osoby, za kterou je poplatek placen, aby mohlo dojít k řádnému přiřazení platby k poplatníkovi.¹³⁰ Tyto osoby však nejsou plátcí poplatku dle daňového řádu, sankce za nesplnění ohlašovací a poplatkové povinnosti hrozí jen poplatníkům.¹³¹

Poplatek se platí obci, na jejímž území je osoba hlášena k pobytu, anebo na jejímž území se nachází nemovitost.¹³²

Předmětem poplatku je provoz systému. Tento systém musí obec nejprve zavést OZV, aby za jeho provoz mohla vybírat poplatek.¹³³

Základem poplatku je skutečnost, že fyzická osoba má v obci trvalý pobyt, cizinec má na území ČR povolen trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 90 dnů, pobývá na území ČR přechodně po dobu delší 3 měsíců, byl mu udělen azyl nebo dočasná ochrana, anebo má fyzická osoba ve vlastnictví nemovitost.¹³⁴

Sazba poplatku se skládá ze dvou částek. První může obec stanovit bez dalších podmínek do výše až 250 Kč za osobu a kalendářní rok. U druhé je maximum 750 Kč za osobu a kalendářní

¹²⁶ § 10b odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, vzpp

¹²⁷ Rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, sp. zn. 5 Afs 175/2006-116

¹²⁸ JIRÁSKOVÁ, ŠNEBERKOVÁ: *Místní poplatky*..., s. 44.

¹²⁹ PELC: *Místní poplatky*, s. 106: Domácnost pro účely ZMP znamená „trvalé soužití fyzických osob, jež mají v místě stejný trvalý pobyt“.

¹³⁰ RADVAN: *Místní daně*, s. 112.

¹³¹ Nález ÚS ze dne 24. 6. 2003, sp. zn. Pl. ÚS 39/02

¹³² KOLEKTIV AUTORŮ: *Doporučení*..., s. 33.

¹³³ KADEČKA: *Zákon o místních poplatcích*..., s. 89 – 90.

¹³⁴ PELC: *Místní poplatky*, s. 107. § 10b odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

rok,¹³⁵ ale její výše musí být určena na základě skutečných nákladů obce na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu v předchozím roce. Termín „předchozí rok“ se vztahuje k roku vydání OZV, kterou obec zavádí poplatek a určuje jeho sazbu. OZV musí obsahovat obě částky a rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na poplatníka.¹³⁶ Maximální možná vybíraná částka je tedy 1 000 Kč ročně za poplatníka. Podle mého názoru je sazba přiměřená a dostačující. Nenašel jsem obec, která by dle rozúčtování nákladů potřebovala sazbu vyšší.

ZMP nově od 1. 1. 2016 zavedl osvobození od poplatku, a to pro fyzickou osobu, která je „- umístěna do dětského domova pro děti do 3 let věku, školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy,

- umístěna do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zákonného zástupce dítěte nebo nezletilého,

- jako nezaopatřené dítě umístěna v domově pro osoby se zdravotním postižením na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy o poskytnutí sociální služby, nebo

- umístěna v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo chráněném bydlení.“¹³⁷

Některé z těchto skutečností byly už dříve osvobozovány obcemi. V praxi dále často narazíme na osvobození osob dlouhodobě pobývajících v zahraničí, osob ve výkonu trestu odnětí svobody či osob umístěných dlouhodobě ve zdravotnických zařízeních. Na tom je vidět snaha, aby poplatek neplatily osoby, které jsou dle ZMP poplatníky, ale na produkci odpadu se nepodílejí.

Pokud dojde ke změně místa pobytu fyzické osoby, vlastnictví nemovitosti nebo umístění fyzické osoby v zařízení během kalendářního roku, tak se poplatek platí v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců pobytu, vlastnictví nebo umístění v příslušném kalendářním roce. Pro stanovení počtu měsíců je rozhodný stav k poslednímu dni měsíce.¹³⁸

Poplatek má především fiskální účel. Obce se snaží získat finance na pokrytí části nákladů na provoz systému. Druhá část poplatku by měla stimulovat k třídění odpadu a regulovat jeho množství, jelikož pokud klesne produkce netříděného komunálního odpadu, sníží se i náklady obce a s nimi i výše poplatku. Nicméně tím, že je výše poplatku obvykle pro všechny stejná, tak k jeho třídění či omezování produkce nijak nemotivuje.¹³⁹ Zajímavou úlevu má zavedenou město Lysá nad Labem, jež poskytuje v rámci nového programu třídění poplatníkovi 2 Kč slevu z roční sazby za

¹³⁵ Od 1. 7. 2012 došlo k navýšení z 250 Kč na 750 Kč.

¹³⁶ JIRÁSKOVÁ, ŠNEBERKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 47.

¹³⁷ § 10b odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

¹³⁸ § 10b odst. 6 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

¹³⁹ RADVAN: *Místní daně*, s. 107, 108, 117.

každý odevzdaný 1 kg papíru, PET lahví nebo směsného plastu.¹⁴⁰ Myslím si, že toto je pro obyvatele města velkou motivací, a jsem zvědavý, jakých výsledků bude na konci roku dosaženo.

Jedná se s velkým nárůstem o nejnákladnější poplatek. V roce 2015 byl zaznamenán u 3 947 obcí. Podíl na celkových příjmech z místních poplatků je téměř 70 % a na celkových příjmech obcí přibližně 1,3 %. To značí jeho důležitou roli v rozpočtech obcí. Velmi výrazně pomáhá financovat nákladný provoz systému. Nejvíce do rozpočtu přináší poplatek logicky obcím s největším počtem obyvatel – Brnu, Ostravě, Českým Budějovicím, Olomouci a Liberci.¹⁴¹

Rok	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	3 090 927 501	3 484 332 911	3 534 244 292	3 565 910 076
Podíl z celkového příjmu z místních poplatků	64,3006%	67,7277%	69,3546%	69,5360%
Podíl z celkového příjmu	1,2822%	1,3601%	1,2950%	1,2762%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	12,7277%	1,4325%	0,8960%

Tabulka č. 16: Příjmy obcí z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Obec \ Rok	2012	2013	2014	2015
Brno	180 892 733	248 383 346	243 936 355	249 894 777
	1,3464%	1,8366%	1,7839%	2,1379%
Liberec	44 722 309	44 667 213	43 456 901	43 925 101
	2,5854%	2,2100%	2,1236%	2,1483%
Olomouc	43 529 537	55 660 810	56 634 772	53 562 437
	1,9708%	2,5696%	2,6886%	2,3857%
Litoměřice	11 383 218	11 507 212	12 152 907	11 603 769
	2,6849%	2,7108%	2,3709%	2,0465%
Lysá nad Labem	3 245 265	4 474 613	4 656 212	4 611 307
	1,5174%	2,2242%	2,4053%	2,1208%

Tabulka č. 17: Příjmy z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v Kč a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

3.8 Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace byl zaveden až od 1. 1. 2002 zákonem o vodovodech a kanalizacích.¹⁴²

Subjektem poplatku je vlastník stavebního pozemku¹⁴³ zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.¹⁴⁴ Vlastníkem pozemku se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která je jako vlastník zapsaná v katastru nemovitostí, a to k okamžiku zhodnocení stavebního pozemku. Má-li ke stavebnímu pozemku vlastnické právo více subjektů, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně. Poplatníkovi vzniká poplatková povinnost objektivně možností se připojit. Nezáleží na tom, zda tuto možnost připojení využije.¹⁴⁵

¹⁴⁰ Obecně závazná vyhláška města Lysá nad Labem č. 5/2013 o místních poplatcích, vzpp

¹⁴¹ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

¹⁴² Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, vzpp

¹⁴³ Dle § 9 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, vzpp.

¹⁴⁴ Pojmy vodovod a kanalizace jsou definovány § 2 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, vzpp.

¹⁴⁵ JIRÁSKOVÁ, ŠNEBERKOVÁ: *Místní poplatky...*, s. 51.

Poplatek platí poplatník obci, na jejímž území se nachází zhodnocený stavební pozemek. Nezáleží na jiných skutečnostech, např. na trvalém či faktickém pobytu vlastníka či na tom, kdo zhodnocený stavební pozemek užívá.¹⁴⁶

Předmětem poplatku je zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na obcí vybudovanou¹⁴⁷ stavbu vodovodu nebo kanalizace po nabytí účinnosti zákona o vodovodech a kanalizacích, tj. po 1. 1. 2002. Zhodnocení stavebního pozemku představuje zvýšení jeho ceny v důsledku nové, do té doby neexistující, možnosti jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace. Zpoplatňuje se tedy pouze první možnost se připojit. O tu se nejedná v případě opravy nebo nové stavby z důvodu zastaralosti či nefunkčnosti stavby stávající.¹⁴⁸

Aby mohlo dojít ke stanovení poplatkové povinnosti, musí se jednat o stavbu vodovodu nebo kanalizace, kterou vybuďovala obec. Zde vzniká otázka, která stavba je považována za vybudovanou obcí. Dle Kadečky se jedná o stavbu, jejímž je obec stavebníkem,¹⁴⁹ tzn. nejen osobou, která fakticky přímo realizuje stavbu, ale také investorem či objednatelům stavby. Je tedy nutné, aby náklady na realizaci stavby šly k její tíži, ne však, aby výstavbu přímo sama prováděla.¹⁵⁰

Základem poplatku je výměra zhodnoceného stavebního pozemku v m². Sazba je na rozdíl od ostatních poplatků limitovaná relativní horní hranicí, závislou na výpočtu, kdy nesmí přesáhnout rozdíl ceny zhodnoceného stavebního pozemku a ceny nezhdnoceného stavebního pozemku. Výši sazby za 1 m² zhodnoceného stavebního pozemku stanoví obec v OZV.^{151, 152}

Sazby se můžou u jednotlivých druhů pozemků lišit, protože cena pozemků je různá podle účelu zástavby. Pro stejně oceněné pozemky musí být sazba jednotná. Nemůže být však stanovena paušálně jednou konkrétní částkou za možnost připojení.¹⁵³

Cena stavebního pozemku se určí na základě cenové mapy vydané obcí, a pokud není dispozici, tak podle oceňovací vyhlášky,¹⁵⁴ v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí pro obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.¹⁵⁵

Z průzkumu OZV několika obcí mi vyplynulo, že sazba je velmi často rozlišována dle druhu pozemku a účelu zástavby. A také se dělí zvlášť pro vodovody a kanalizace. Jsou však i obce

¹⁴⁶ PELC: *Místní poplatky. Úplné znění zákona...*, s. 198.

¹⁴⁷ KOLEKTIV AUTORŮ: *Doporučení...*, s. 35: Vybudovanou stavbou je dokončená stavba, na kterou bylo vydáno pravomocné rozhodnutí stavebního úřadu, nebo pro kterou byl vydán kolaudační souhlas dle stavebního zákona.

¹⁴⁸ RADVAN: *Místní daně*, s. 126.

¹⁴⁹ Dle § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, vzpp.

¹⁵⁰ KADEČKA: *Zákon o místních poplatcích...*, s. 100.

¹⁵¹ ÚS ve svém nálezu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 20/06 konstatoval, že sazba za 1 m² musí být určena konkrétně v OZV, nelze ji stanovit individuálně.

¹⁵² RADVAN: *Místní daně*, s. 127.

¹⁵³ PELC: *Místní poplatky*, s. 121.

¹⁵⁴ Vyhláška Ministerstva financí č. 441/2013 Sb., oceňovací vyhláška, vzpp

¹⁵⁵ § 10 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, vzpp

§ 10c odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vzpp

mající jednotnou sazbu, např. Vysoká nad Labem zavedla společnou sazbu pro infrastrukturu vodovodu i kanalizace a zpoplatňuje pouze pozemky zastavěné rodinným domem.¹⁵⁶

Narazil jsem i na OZV, podle mého názoru, nevyhovující ZMP, když v případě obce Horní Smržov¹⁵⁷ je částka stanovena ve výši 5 000 Kč za možnost se připojit na stavbu vodovodu, kanalizace nebo plynovodu. Nejen že takováto paušální částka není možná, ale navíc v případě plynovodu obec překročila své pravomoci, jelikož výčet staveb zhodnocujících pozemek je taxativní. Zaráží mě tedy, že tato OZV je stále platná a nezafungoval tu dozor Ministerstva vnitra.

Osvobození, úlevy ani negativní výčty subjektu či předmětu poplatku v ZMP nenajdeme, a v tomto případě, si myslím, že ani není třeba. Jedině mě napadá osvobodit obec a její organizace.

Jedná se o nejméně zaváděný a nejméně výnosný poplatek, vybíraný obcemi s menším počtem obyvatel. V roce 2015 jich bylo 76. Zajímavostí je, že velkou část z nich najdeme v okresech Praha-východ a Praha-západ. Na rozdíl od ostatních místních poplatků se v tomto případě nejedná o trvalý a zaručený zdroj příjmů. Najdou se obce, které z něj těží několik let, ale výše výnosů je značně kolísavá. Největší příjmy z poplatku plynuly v roce 2015 do rozpočtů obcí Čestlice, Dobřichovice a Úvaly.¹⁵⁸ Myslím si, že obcí s tímto poplatkem přibývat nebude, protože jednak stanovit sazbu není jednoduché, a jednak určitě není v zájmu obcí zatěžovat potenciální nové obyvatele dalšími platbami. Na druhou stranu díky němu obce získají zpět do rozpočtu část výdajů vynaložených na vybudování infrastruktury a cena pozemku vlastníka vzroste.

Rok	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	9 546 659	7 115 201	9 608 891	10 691 554
Podíl z celkového příjmu z místních poplatků	0,1986%	0,1383%	0,1886%	0,2085%
Podíl z celkového příjmu	0,0040%	0,0028%	0,0035%	0,0038%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	-25,4692%	35,0474%	11,2673%

Tabulka č. 18: Příjmy obcí z místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

Obec \ Rok	2012	2013	2014	2015
Úvaly	1 228 584	694 169	1 164 088	796 676
	0,7016%	0,4518%	0,8326%	0,5036%
Mníšek pod Brdy	975 568	1 593 208	805 812	444 365
	1,2365%	1,4637%	0,7646%	0,2944%
Olomouc	0	0	0	0
	0,0000%	0,0000%	0,0000%	0,0000%
Vysoká nad Labem	209 116	260 910	163 681	174 029
	1,6719%	1,4904%	0,6070%	0,9768%
Přezletice	573 665	224 880	124 363	11 753
	4,2786%	1,3478%	0,6392%	0,0576%

Tabulka č. 19: Příjmy z místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace v Kč a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

¹⁵⁶ Obec Vysoká nad Labem, Obecně závazná vyhláška č. 06/2011 o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

¹⁵⁷ Obec Horní Smržov, Obecně závazná vyhláška č. 2/2011, o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu, plynovodu nebo kanalizace

¹⁵⁸ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

4 Místní poplatky de lege ferenda

Z rozboru místních poplatků v předchozí kapitole vyplynulo mnoho věcí, které by bylo potřeba upravit. A to z důvodů zastaralosti úpravy neodpovídající dnešní době, nepřesné úpravy a z toho pramenících interpretačních a aplikačních problémů či změn jiných zákonů souvisejících se ZMP. Proto v této kapitole u každého poplatku navrhuji žádoucí změny.

U poplatku ze psů bych ze ZMP odstranil osvobození pro osoby provozující útulek zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy, protože poplatek platí držitel psa, kterým útulek není, jelikož nenakládá se psem jako s vlastním. Dále bych pojem osoby bezmocné nahradil aktuálním pojmem osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby.

Další problém vidím v úpravě, kdy se poplatek platí podle trvalého pobytu nebo sídla poplatníka. V obci tak může být chováno mnoho psů, za které plynou platby do jiného rozpočtu. Tím poplatek pro tuto obec ztrácí jak regulační, tak i fiskální funkci. Proto bych zavedl, stejně jako Radvan,¹⁵⁹ poplatkovou povinnost v místě, kde pes skutečně žije. Bylo by to jistě spravedlivější a účinnější než stávající úprava. Zajistit se to dá ohlašovací povinností či povinným čipováním psů.

Také mi přijde nespravedlivé, že cizinec s přechodným pobytem může na území ČR držet psa, aniž by za něj musel platit poplatek. Proto bych poplatkovou povinnost zavedl i pro tyto osoby.

Co se týče poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, kde musí ubytovatel vést evidenční knihu, zavedl bych jako další povinný údaj datum narození ubytovaného, aby bylo možné správci poplatku prokázat, že ubytovaný není poplatníkem z důvodu věku nižšího než 18 let nebo vyššího než 70 let. S tímto plošným vyjmutím dle věku ale nesouhlasím, a tak bych se nejprve snažil prosadit variantu, aby tyto osoby byly zařazeny mezi poplatníky. V případě evidenční knihy bych uzákonil i variantu elektronické evidence, jelikož vedení písemné knihy mi přijde v dnešní době zastaralé, ale na druhou stranu bych nenařizoval malým ubytovatelům pořízení nákladné výpočetní techniky.

Stejně jako u poplatku ze psů by bylo vhodné změnit pojem osoby bezmocné za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Dále bych vypustil obsoletní ustanovení, že poplatníky nejsou vojáci v základní službě a osoby vykonávající civilní službu, jelikož obě služby byly zrušeny. Rovněž bych odstranil pojem výchovné, protože není v současném právním řádu upraveno.

V budoucí úpravě bych nepochybně zvýšil sazbu poplatku, jelikož se za 25 let platnosti ZMP nezměnila, ale mzdy, ceny služeb, náklady obcí, ale i požadavky návštěvníků na kvalitu ubytování a prostředí, ano. Doporučil bych sazbu minimálně 25 Kč.

Pokud se podíváme na poplatek za užívání veřejného prostranství, upravil bych ustanovení o výtěžku, aby bylo jasné, že z předmětu poplatku jsou vyjmuty akce, jejichž celý výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely.

¹⁵⁹ RADVAN: *Vlastní daňové příjmy obcí*, s. 59.

Sazbu poplatku, která se od počátku platnosti ZMP nezměnila, bych určitě zvýšil. Nebál bych se stanovit horní hranici na dvojnásobek. Sjednotil bych také terminologii způsobů zvláštního užívání, které jsou předmětem poplatku, se způsoby, za které lze zvýšit sazbu.

U poplatku ze vstupného si myslím, že není třeba žádných zásadních změn, maximálně bych zvážil vymezení pojmů kulturní, sportovní, prodejní a reklamní akce.

V případě poplatku z ubytovací kapacity bych nahradil spojení „v obcích a městech“ slovy „v obcích“, jelikož všechna města jsou obcemi. Také bych zvážil zvýšení maximální sazby poplatku o minimálně další 2 Kč, o které se sazba zvyšovala již v letech 2004 a 2010.

Určitá změna by byla vhodná i u poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst. Zde bych jednoznačně navrhoval zvýšení horní hranice sazby poplatku na dvojnásobek, protože je stejná počátku platnosti ZMP a částka 20 Kč za den neodpovídá dnešní době. Po navýšení by poplatek mohl lépe plnit svůj regulační i fiskální účel, příjmy z něj dnes často nepokryjí ani náklady na jeho správu.

Poplatek za provoz systému prošel v posledních letech výraznými změnami. Byla doplněna potřebná ustanovení. Ale, jak bylo v podkapitole tohoto poplatku řečeno, jsou ještě další dvě možnosti, jak zpoplatnit nakládání s komunálním odpadem. Z toho mohou pramenit situace, kdy se osoby mohou poplatkům zcela vyhnout, nebo kdy naopak budou muset platit poplatek ve dvou obcích. Například následovně. Jestliže má osoba trvalý pobyt v Olomouci, která vybírá poplatek za provoz systému, ale produkuje odpad v Praze, v obci se zavedeným poplatkem za odpad, tak je povinna platit dva poplatky. Pokud však bude mít trvalý pobyt v Praze a reálně žít v Olomouci, nebude poplatníkem žádného poplatku. Proto se mi zdá jako vhodná varianta, kterou navrhuje Radvan,¹⁶⁰ sjednotit platby za komunální odpad do jednoho poplatku. Doporučoval bych ponechat platbu za místní poplatek dle trvalého pobytu. Sice tak zůstane problémem, že osoby mohou produkovat odpad v jedné obci a být poplatníkem v druhé, nicméně vytvářet registr poplatníků a spravovat poplatek je takto jednodušší a efektivnější, než v případě poplatku za komunální odpad.

Co se týče poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace, doporučil bych úpravu definice obce, která vybuodovala tuto infrastrukturu, a to tak, že obec je stavebníkem dle stavebního zákona či že infrastruktura byla vybudována na náklady obce. Zvážil bych i možnost rozšíření inženýrských sítí zhodnocujících stavební pozemek o další infrastrukturu, například plynovod.

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 61.

5 Místní poplatky v Olomouci

Olomouc je územně nečleněným statutárním městem, obcí s rozšířenou působností, sídlem Olomouckého kraje, s 100 154 obyvateli¹⁶¹. V čele stojí primátor, dalšími orgány jsou zastupitelstvo města, rada města, MMOI, Městská policie Olomouc a Komise pro projednávání přestupků. Místní poplatky jsou zde spravovány ekonomickým odborem, oddělením místních poplatků, MMOI.

V současné době se na území SMOI vybírá 6 z 8 možných místních poplatků. Několik let byl vybírán i místní poplatek za povolení k vjezdu. Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku nebyl nikdy zaveden a ani se o tom neuvažovalo.¹⁶²

V následujících podkapitolách uvedu jednotlivé místní poplatky vybírané v Olomouci. Budu se zabývat především sazbou, splatností a korekčními prvky, protože toto si obce upravují samy. U každého poplatku zobrazím v tabulce jeho výnosy z období let 2010 – 2015, a jakou poměrnou část tvoří z celkových příjmů z místních poplatků a z celkových příjmů SMOI.

V tabulce č. 20 jsem zachytil příjmy SMOI z jednotlivých místních poplatků za posledních 15 let. Je z ní patrné zavedení poplatku za provoz systému od 1. 1. 2002 a zvýšení jeho sazby v letech 2004 a 2013. Dále můžeme vidět postupné klesání výnosu poplatku ze vstupného, ukončení výběru poplatku za povolení k vjezdu či růst výnosů poplatků za lázeňský nebo rekreační pobyt a z ubytovací kapacity. Nakonec nesmím zapomenout na výrazný přínos zrušeného místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj.

rok	ze psů	za lázeňský nebo rekreační pobyt	za užívání veřejného prostranství	ze vstupného	z ubytovací kapacity	za provoz systému	za povolení k vjezdu	zrušené místní poplatky	celkové příjmy z místních poplatků	celkové příjmy
2001	2 036 910	463 530	11 334 220	168 250	454 490	0	75 800	11 291 350	25 824 550	1 781 213 640
2002	2 127 750	425 570	10 322 900	148 230	452 850	36 722 910	221 300	11 214 260	61 635 770	1 842 027 470
2003	2 252 200	386 450	12 920 760	185 970	431 140	35 957 930	219 760	12 270 020	64 624 230	2 044 912 060
2004	2 724 700	414 190	5 070 280	159 270	771 560	40 036 220	271 720	14 323 480	63 771 420	2 268 789 570
2005	2 828 560	455 560	4 103 900	121 360	862 980	41 283 240	206 760	15 140 810	65 003 170	2 422 788 710
2006	2 835 250	496 890	4 131 600	141 250	946 300	46 714 130	315 600	17 087 610	72 668 630	2 636 191 590
2007	2 858 130	575 510	5 763 170	103 540	1 111 370	44 662 100	220 400	18 163 570	73 457 790	2 714 211 420
2008	2 765 260	671 510	5 082 400	102 840	1 098 010	42 709 870	211 840	19 421 130	72 062 860	2 716 130 940
2009	2 665 290	556 820	4 017 290	40 320	981 730	42 673 560	3 760	16 061 510	67 000 280	2 025 911 680
2010	2 592 480	635 020	5 194 030	35 420	1 688 140	43 212 640	90	10 615 500	63 973 320	2 267 989 750
2011	2 456 824	719 515	6 053 267	15 114	1 380 340	43 335 914	0	20 582 613	74 543 587	2 198 876 631
2012	2 402 848	631 180	5 370 698	8 452	1 277 938	43 529 537	0	5 803 219	59 023 872	2 208 683 458
2013	2 434 648	763 665	5 724 085	13 324	1 399 444	55 660 810	0	26 055	66 022 031	2 166 093 360
2014	2 351 664	953 880	7 943 980	13 320	1 455 995	56 634 772	0	6 415	69 360 026	2 106 462 492
2015	2 322 880	1 005 795	5 874 959	13 485	1 535 268	53 562 437	0	0	64 314 824	2 245 130 280

Tabulka č. 20: Příjmy z místních poplatků a celkové příjmy v Kč v Olomouci v letech 2001 - 2015 (vlastní zpracování)

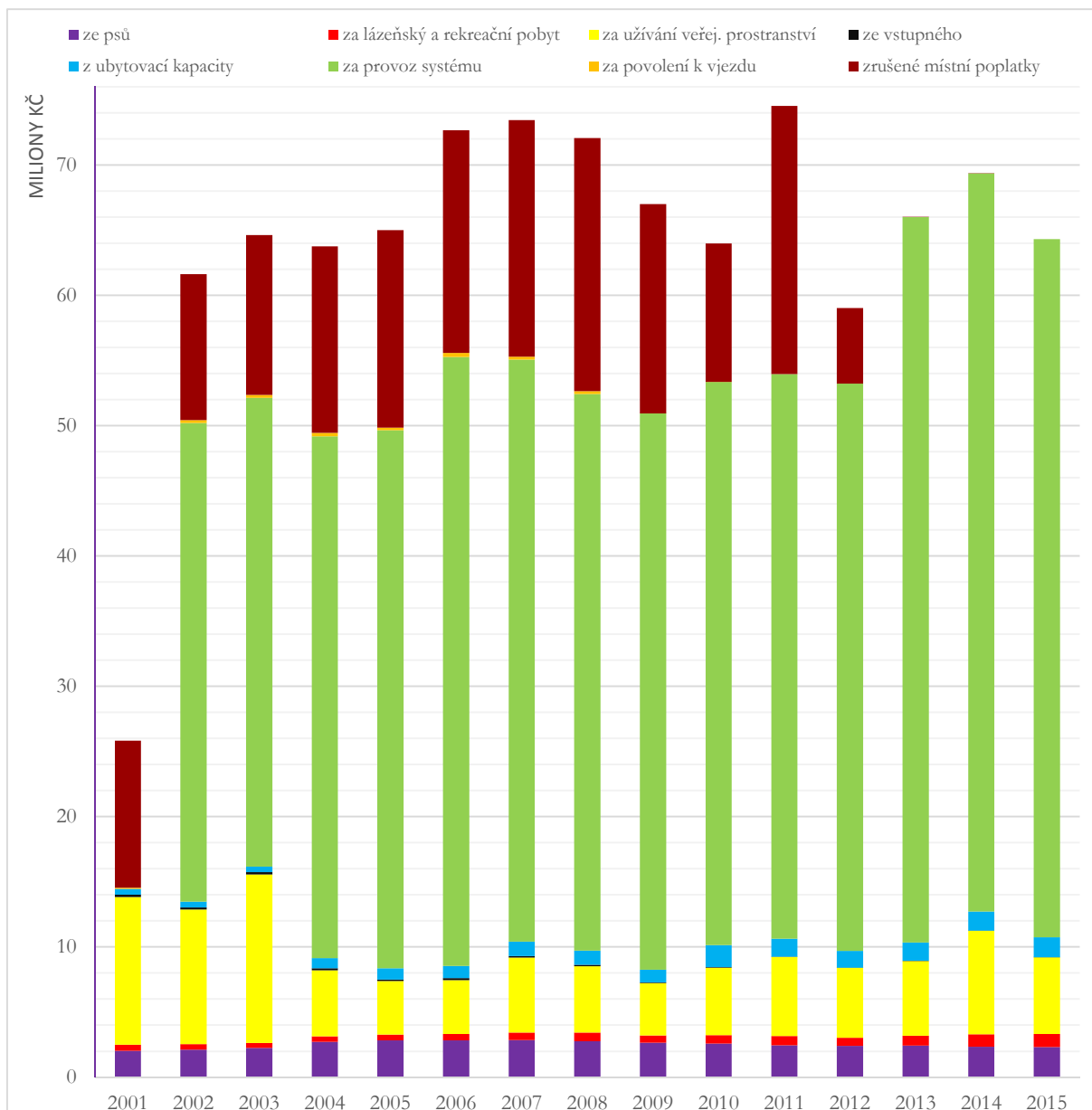
Zdroje dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Arisweb [online]. www.info.mfcr.cz [cit. 25. 3. 2016]. Dostupné na

<<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=299308>>.

¹⁶¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2016* [online]. Czso.cz, 29. 4. 2016 [cit. 29. 4. 2016]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>>.

¹⁶² Interní informace MMOI, poskytnuté Ing. Lenkou Chodilovou z ekonomického odboru, oddělení místních poplatků.

Graf č. 1: Vývoj příjmů z místních poplatků v Olomouci v letech 2001 – 2015 (vlastní zpracování)

Zdroje dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Ariseb* [online].

5.1 Místní poplatek ze psů

Místní poplatek ze psů je vybírán na základě OZV o místním poplatku ze psů.¹⁶³

Sazby poplatku za prvního psa jsou rozděleny do pěti skupin, což uvádím přehledně v tabulce č. 21. Sazba za druhého a každého dalšího psa stejného držitele se zvyšuje o 50 % příslušné sazby stanovené OZV. Jako držitel psa bydlící v bytě oceňuji nevyužití maximálního zákonného limitu sazby, jejíž výše 1 000 Kč, si myslím, je přijatelná jak pro držitele psů, tak z hlediska zajištění příjmu z poplatku pro SMOl. Ve spojení s výrazně nižší sazbou u poplatníka bydlícího v domě do dvou bytových jednotek zde vidím jasnou regulační záměr města.

¹⁶³ Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 8/2010 o místním poplatku ze psů, vzpp

	Výše sazby
1. za prvního psa nabytého do držby	1 000 Kč
2. za prvního psa poplatníka bydlícího v domě do dvou bytových jednotek	200 Kč
3. za prvního psa, jehož držitel je poživitelem invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmu, anebo poživitelem sirotčího důchodu	200 Kč
4. za prvního psa poplatníka uvedeného v bodu 3. žijícího osaměle	150 Kč
5. za prvního psa, jehož držitelem je právnická osoba nebo fyzická osoba, která je podnikatelským subjektem a psa užívá k výkonu podnikatelské činnosti	1 500 Kč

Tabulka č. 21: Přehled sazeb místního poplatku ze psů v Olomouci (vlastní zpracování)

Zdroj: Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 8/2010 o místním poplatku ze psů, vzpp

Poplatek je standardně splatný do 15. 3. kalendářního roku, na který se platí. Ale jelikož základní výše poplatku může být při jednorázové platbě velkým zásahem do domácího rozpočtu, tak SMOI umožňuje, pokud je poplatek vyšší než 200 Kč ročně, ho zaplatit ve dvou stejných splátkách v termínech do 15. 3. a 15. 9. Vznikne-li poplatková povinnost po 15. 3., příp. po 15. 9. je poplatek, resp. jeho splátka, splatný do 15 dnů od jejího vzniku.

Kromě zákonných osvobození je v Olomouci osvobozen od poplatku držitel psa, jehož pes slouží Policii ČR, Městské policii a armádě. Dále město poskytuje dvě úlevy. První se mezi OZV obcí ČR vyjímá a je zde jasný regulační záměr zastupitelů – držitel psa, který doloží, že jeho fena psa byla kastrována, platí poplatek ve výši pouze 50 % příslušné sazby. Druhá úleva se poskytuje držiteli, který prokáže, že psa odebral z útulku na území SMOI, a to ve výši 50 % příslušné sazby po dobu 1 roku od data převzetí.

V tabulce č. 22 uvádím pro zajímavost statistiku poplatku ze psů a v tabulce č. 23 výnosy poplatku. Za sledované období příjmy oscilují okolo 2,4 milionu Kč ročně, což poplatek činí třetím nejvýnosnějším. Přesto si myslím, že by mohl být ještě výnosnějším. Když vezmu v potaz, že téměř polovina psů je evidovaných v rodinných domech, zvážil bych zvýšení této nízké sazby.

Typ sazby		Typ pobytu	
Základní	4 285	Byt	3 400
Poživitel důchodu	1 377	Rodinný dům (do 2 bytových jednotek)	3 140
Osamělý poživitel důchodu	670	Sídlo firmy	20
Podnikatelský subjekt	20	Celkové počty	
Osvobození		Celkový počet přihlášených psů	6 560
Osvobozen - ZTP/P	204	Celkový počet poplatníků	6 159
Osvobozen - nevidomý	2	Počet prvních psů	6 159
Osvobozen - výcvik psů	2	Počet dalších psů	401
Slevy			
Útulek	141		

Tabulka č. 22: Statistika místního poplatku ze psů v Olomouci ke dni 22. 3. 2016 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: Informace poskytnuté Ing. Lenkou Chodilovou z ekonomického odboru, oddělení místních poplatků, MMOI.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	2 592 480	2 456 824	2 402 848	2 434 648	2 351 664	2 322 880
Podíl z celkových příjmů z místních poplatků	4,0524%	3,2958%	4,0710%	3,6876%	3,3905%	3,6117%
Podíl z celkových příjmů	0,1143%	0,1117%	0,1088%	0,1124%	0,1116%	0,1035%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	-5,2327%	-2,1970%	1,3234%	-3,4085%	-1,2240%

Tabulka č. 23: Příjmy z místního poplatku ze psů v Olomouci v letech 2010 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

5.2 Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Tento poplatek upravuje OZV o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt.¹⁶⁴

Sazba je stanovena v maximální míře 15 Kč za osobu a za každý i započatý den pobytu kromě dne příchodu. Paušální částka není zavedena.

Poplatník zaplatí poplatek za předpokládanou dobu pobytu nejpozději v den příchodu. Ubytovatel má povinnost odvést vybraný poplatek do 8. dne následujícího kalendářního měsíce po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí, tzn. vždy do 8. ledna, 8. dubna, 8. července a 8. října.

SMOl nezavádí žádná osvobození ani úlevy, takže využívá poplatek na maximum.

K 22. 3. 2016 MMOL evidoval 65 ubytovatelů. Data o poplatnících bohužel nevede.¹⁶⁵

Příjem z poplatku je sice aktuálně druhý nejnižší, ale v posledních 4 letech každoročně stoupá. To svědčí o vzrůstajícím turistickém zájmu o Olomouc, což je dlouhodobou snahou města.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	635 020	719 515	631 180	763 665	953 880	1 005 795
Podíl z celkových příjmů z místních poplatků	0,9926%	0,9652%	1,0694%	1,1567%	1,3753%	1,5639%
Podíl z celkových příjmů	0,0280%	0,0327%	0,0286%	0,0353%	0,0453%	0,0448%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	13,3059%	-12,2770%	20,9901%	24,9082%	5,4425%

Tabulka č. 24: Příjmy z místního poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt v Olomouci v letech 2010 - 2015 (vlastní zpracování)
Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

5.3 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Tento poplatek je stanoven OZV o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.¹⁶⁶

OZV, resp. její příloha č. 1 naplňuje zákonný požadavek na vymezení veřejných prostranství, která podléhají poplatku. SMOl zde zařadilo pouze prostranství, která jsou zcela nebo z většinové části v jeho vlastnictví, aby zbytečně nevznikaly potíže při výběru poplatku z důvodu povinnosti platby poplatku městu a nájemného za pronájem pozemku jiné osobě.¹⁶⁷

Pro stanovení výše sazby je území města rozděleno na zónu A a zónu B. Zóna A se skládá z atraktivních lokalit (městská památková rezervace, tř. Masarykova, tř. Kosmonautů a prostor před krajským úřadem), a je proto více zpoplatněna. Zóna B pokrývá zbytek území SMOl.

Sazby jsou stanoveny dle ZMP za každý započatý m² za den. OZV také upravuje měsíční paušály. Přehled sazeb je rozsáhlý, a proto ho uvádím v příloze č. 1. V ní můžeme vidět, že OZV obsahuje 9 skupin předmětů poplatku, v rámci kterých jsou využity zvýšené sazby i maximální limity sazeb. Nejvíce se platí za jiné obdobné atrakce, např. videohry, a to 100 Kč za m² za den.

¹⁶⁴ Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 9/2010 o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, vzpp

¹⁶⁵ Interní informace MMOL.

¹⁶⁶ Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 10/2010 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, vzpp

¹⁶⁷ Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 7/2003 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Některé částky se mi zdají poněkud nízké, především u lunaparků bych sazby 0,5 – 2 Kč za m² za den doporučil zvýšit. Zatím se o tom však neuvažovalo ani u lunaparků, ani u jiné kategorie.¹⁶⁸

Od 1. 1. 2010 byla zvýšena sazba poplatku za umístění stavebního zařízení, provádění výkopových prací a umístění skládek. Změnu sazeb uvádím v tabulce č. 25. Hlavním důvodem je vytvoření tlaku na plátce, aby byly práce provedeny v co nejkratším čase, protože veřejnost nemůže toto prostranství využívat a je narušen celkový vzhled města.¹⁶⁹ Zde zastupitelé využili jasné regulační a stimulační funkce poplatku.

Sazby do 31. 12. 2009 v Kč za m ² a den			Sazby od 1. 1. 2010 v Kč za m ² a den		
	Zóna A	Zóna B		Zóna A	Zóna B
1. - 30. den	3	1	1. - 30. den	3	1
31. - 100. den	4	2	31. a každý další den	10	10
101. a každý další den	5	3			

Tabulka č. 25: Přehled změn sazeb místního poplatku za užívání veřejného prostranství umístěním stavebního zařízení, prováděním výkopových prací a umístěním skládek (vlastní zpracování)

Zdroje dat: Obecně závazná vyhláška Statutárního města Olomouce, č. 7/2003 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, vzpp

Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 10/2010 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, vzpp

Poplatek je splatný dnem zahájení zvláštního užívání, nebo do 8 dnů od tohoto dne v případě užívání veřejného prostranství po dobu delší než 8 dnů.

OZV určuje 9 skupin poplatníků a předmětů poplatku, na něž se poplatková povinnost nevztahuje. Jejich výčet uvádím v příloze č. 2. Poplatek za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobní vozidla neplatí 21 subjektů, jejichž výčet přikládám v příloze č. 3.

Co se týče statistik, k 22. 3. 2016 MMOL evidoval 2 129 poplatníků. Nejrozšířenějšími jsou obecně stavební práce.¹⁷⁰ Výnosy jsou druhými nejvyššími mezi místními poplatky, tvoří téměř 10 %. V posledních letech se pohybují mezi 5 a 6 miliony Kč, výjimkou byl obzvláště výnosný rok 2014. Poplatek je důležitým doplněním rozpočtu. Jeho výnos by však mohl být vyšší, pokud by se u některých typů využití prostranství zvýšila sazba. A myslím si, že četnost záboru by to nesnížilo.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	5 194 030	6 053 267	5 370 698	5 724 085	7 943 980	5 874 959
Podíl z celkových příjmů z místních poplatků	8,1191%	8,1204%	9,0992%	8,6700%	11,4533%	9,1347%
Podíl z celkových příjmů	0,2290%	0,2753%	0,2432%	0,2643%	0,3771%	0,2617%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	16,5428%	-11,2760%	6,5799%	38,7817%	-26,0451%

Tabulka č. 26: Příjmy z místního poplatku za užívání veřejného prostranství v Olomouci v letech 2010 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

5.4 Místní poplatek ze vstupného

Místní poplatek ze vstupného je zaveden OZV o místním poplatku ze vstupného.¹⁷¹

Poplatek ve výši 15 % z celkové částky vybraného vstupného je poplatník povinen zaplatit

¹⁶⁸ Interní informace MMOL.

¹⁶⁹ Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 7/2009 kterou se mění a doplňuje Obecně závazná vyhláška č. 7/2003

¹⁷⁰ MMOL neeviduje užívání v zákonných kategoriích. Interní informace MMOL.

¹⁷¹ Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 11/2010 o místním poplatku ze vstupného, vzpp

do 8 dnů ode dne skončení akce. Paušální částka není zavedena.

OZV vyjímá z předmětu poplatku akce podporující kulturní život města a turistický ruch, které jsou garantované Radou města Olomouce, kulturní akce, akce pořádané organizacemi, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je SMOI a sportovní akce.

K 22. 3. 2016 bylo evidováno jen 5 poplatníků. Tomu odpovídá i nepatrný výnos poplatku. Z tabulky č. 27 je vidět, že se v posledních letech drží kolem 13 tisíc Kč. Dle dat před rokem 2010 se výnos pohyboval v částkách přes 100 tisíc Kč a v průběhu let klesal. Podle informací z MMOI je to způsobeno pořádáním velmi malého množství akcí, které podléhají povinnosti platby. Tady bych navrhoval buď zúžit negativní výčet předmětu poplatku, aby se zpoplatňovalo více akcí a poplatek se stal efektivnějším, anebo poplatek zrušit, aby zbytečně nevznikaly administrativní náklady. Nicméně o žádných změnách ani o úplném zrušení poplatku se neuvažovalo.¹⁷²

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	35 420	15 114	8 452	13 324	13 320	13 485
Podíl z celkových příjmů z místních poplatků	0,0554%	0,0203%	0,0143%	0,0202%	0,0192%	0,0210%
Podíl z celkových příjmů	0,0016%	0,0007%	0,0004%	0,0006%	0,0006%	0,0006%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	-57,3292%	-44,0783%	57,6432%	-0,0300%	1,2387%

Tabulka č. 27: Příjmy z místního poplatku ze vstupného v Olomouci v letech 2010 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

5.5 Místní poplatek z ubytovací kapacity

Tento poplatek je v Olomouci upraven OZV o místním poplatku z ubytovací kapacity.¹⁷³

Je vybírán ve výši 4 Kč za využití lůžko a den. Plátce jej musí zaplatit do 8 dnů po uplynutí kalendářního čtvrtletí, za které se poplatek platí. Sazba se měnila naposledy k 1. 1. 2004 z 2 Kč na 4 Kč a ihned se to projevilo na téměř dvojnásobných příjmech. Po zvýšení zákonné hranice na 6 Kč rada města nedoporučila zvýšit sazbu.¹⁷⁴ Od té doby se o další úpravě sazby neuvažovalo.¹⁷⁵

Podle OZV není předmětem poplatku ubytovací kapacita ve zdravotnických zařízeních sloužících pro ubytování pracovníků fyzických a právnických osob, které tato zařízení vlastní nebo k nim mají právo hospodaření.¹⁷⁶

K 22. 3. 2016 bylo evidováno 84 ubytovatelů.¹⁷⁷ Poplatek má, jak již víme, fiskální charakter a svou funkci zde naplňuje. Jeho výnos vzrůstá, a to také díky vyplácející se snaze zástupců města přilákat do Olomouce více návštěvníků. Této skutečnosti bych využil a zvýšil bych sazbu o 2 Kč.

¹⁷² Interní informace MMOI.

¹⁷³ Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 12/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity, vzpp

¹⁷⁴ Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 8/2009 kterou se mění a doplňuje Obecně závazná vyhláška č. 9/2003

¹⁷⁵ Interní informace MMOI.

¹⁷⁶ Toto vyjmutí z poplatkové povinnosti, bez specifikace „zdravotnického“, bylo součástí ZMP až do 31. 12. 2009.

¹⁷⁷ Interní informace MMOI.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	1 688 140	1 380 340	1 277 938	1 399 444	1 455 995	1 535 268
Podíl z celkových příjmů z místních poplatků	2,6388%	1,8517%	2,1651%	2,1197%	2,0992%	2,3871%
Podíl z celkových příjmů	0,0744%	0,0628%	0,0579%	0,0646%	0,0691%	0,0684%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	-18,2331%	-7,4186%	9,5080%	4,0410%	5,4446%

Tabulka č. 28: Příjmy z místního poplatku z ubytovací kapacity v Olomouci v letech 2010 - 2015 (vlastní zpracování)
Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

5.6 Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Posledním v současnosti zavedeným místním poplatkem v Olomouci je poplatek za provoz systému, přičemž tento systém je upraven samostatnou OZV. Poplatek je pro rok 2016 vybírán dle OZV o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.¹⁷⁸ Tato OZV je vydávána každoročně nová.

Sazba poplatku je stanovena ve výši 660 Kč ročně za poplatníka.¹⁷⁹ Skládá se ze dvou částek. První je v maximální povolené výši 250 Kč. Druhá byla stanovena na 410 Kč, i když náklady na osobu a rok činily 567 Kč.¹⁸⁰ Výše sazby by tedy mohla být až 817 Kč. Jelikož se jedná o poplatek, jenž se týká všech občanů města, tak k jeho zvyšování přistupují zastupitelé s velkou opatrností a až v případě, kdy je to z finančního hlediska opravdu nutné. Přece jenom je to nepopulární krok, který by mohl přispět k neobhájení mandátu v následujících volbách.

Splatnost poplatku je do 31. 5. kalendářního roku, za který se poplatek platí. Pokud vznikla poplatková povinnost v průběhu roku, platí se poměrná část do 20. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci vzniku této povinnosti, nemusí však být zapláceno dříve než do 31. 5.

Od poplatku je osvobozena fyzická osoba, jež má ve vlastnictví nemovitost, dále poplatník, který v příslušném kalendářním roce dovrší 80 a více let věku, a poplatník narozený v příslušném kalendářním roce. Jejich aktuální počet za rok 2016 uvádím v tabulce č. 29. Na další osvobození je třeba prokázat nárok. Jedná se o poplatníka umístěného ve vyšetřovací vazbě a výkonu trestu a o čtvrté a každé další dítě ve společné domácnosti, přičemž se společně posuzují děti, které v daném kalendářním roce nedovrší 16 let. Město poskytuje také 50% úlevu ze sazby poplatníkům, jenž v příslušném kalendářním roce nedovrší 16 let.

Fyzické osoby dle pobytu celkem		104 372
z toho	80 a více let	5 701
	15 a méně let	15 820
	narozené v roce 2016	186
Fyzické osoby vlastníci stavbu, ve které není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba		1 570

Tabulka č. 29: Statistika poplatníků místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v Olomouci za rok 2016 ke dni 22. 3. 2016 (vlastní zpracování)
Zdroj dat: Informace poskytnuté Ing. Lenkou Chodilovou z ekonomického odboru, oddělení místních poplatků, MMOI.

¹⁷⁸ Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, vzpp

¹⁷⁹ Za roky 2002 a 2003 se vybírala částka 468 Kč, poté do roku 2012 včetně 492 Kč.

¹⁸⁰ Rozúčtování: Náklady za rok 2014 činily 57 474 984 Kč děleno 101 313 poplatníků (99 809 osob s pobytem na území obce + 1 504 nemovitostí) = 567 Kč.

Od letošního roku bylo zrušeno dlouhodobě poskytované osvobození pro osoby zdržující se nepřetržitě v zahraničí delší dobu než půl roku v kalendářním roce, za který se platí, a 50% úleva ze sazby studentům denního studia škol umístěných mimo Olomoucký kraj. Změna byla vyvolána zakotvením čteného zákonného osvobození, i když některá z nich byla doposud osvobozována OZV, a také úvahami o faktické nerovnosti, kdy poplatník pobývajících dlouhodobě, např. Praze osvobozen není, ale v Bratislavě ano. Stejně tak student na internátu v Jeseníku úlevu nemá, ale ve Zlíně ano. Zrušení těchto dvou kategorií představuje potenciální přínos do rozpočtu 929 659 Kč. Celkové statistiky osvobození a úlev za rok 2015 uvádím pro představu v tabulce č. 30.¹⁸¹

Poplatek je zdaleka nejvýnosnějším. Ve výši výnosu nejsou v průběhu let výraznější výkyvy. Zaujímá více než 80% podíl na příjmech z místních poplatků a přibližně 2,5% na celkových příjmech, což už jej činí v rozpočtu důležitým a pravděpodobně těžko nahraditelným.

Osvobození a úlevy poskytnuté automaticky na základě OZV	Počet poplatníků	Celková částka osvobození / úlevy v Kč
poplatníci, kteří v roce 2015 dovršili 80 a více let	5 166	3 297 635
poplatníci, kteří v roce 2015 nedovršili 16 let - úleva 50 %	15 354	4 993 852
poplatníci narození v roce 2015	808	346 070
Osvobození a úlevy poskytnuté na základě ohlášení poplatníka a doložení dokladů	Počet přiznaných osvobození / úlev	Celková částka osvobození / úlevy v Kč
osoby zdržující se nepřetržitě v zahraničí déle než půl roku	1 297	757 185
studenti denního studia škol umístěných mimo Olomoucký kraj - úleva 50 %	555	172 474
osoby ubytované v domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem a chráněném	192	116 655
děti umístěné v dětských domovech	52	20 844
osoby umístěné ve vyšetřovací vazbě a výkonu trestu	17	11 000
čtvrté a každé další dítě ve společné domácnosti	28	9 075
	Celkový počet	Celková částka v Kč
Celkový součet	23 469	9 724 790

Tabulka č. 30: Statistika osvobození a úlev místního poplatku za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v Olomouci za rok 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: Příloha č. 2 Důvodové zprávy k Obecně závazné vyhlášce č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Příjem z místního poplatku v Kč	43 212 640	43 335 914	43 529 537	55 660 810	56 634 772	53 562 437
Podíl z celkových příjmů z místních poplatků	67,5479%	58,1350%	73,7490%	84,3064%	81,6533%	83,2816%
Podíl z celkových příjmů	1,9053%	1,9708%	1,9708%	2,5696%	2,6886%	2,3857%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	0,2853%	0,4468%	27,8691%	1,7498%	-5,4248%

Tabulka č. 31: Příjmy z místního poplatku za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v Olomouci v letech 2010 - 2015 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

5.7 Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Tento poplatek byl v Olomouci vybírán na základě OZV o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města¹⁸², jež byla s účinností od

¹⁸¹ Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁸² Obecně závazná vyhláška Statutárního města Olomouce č. 10/2003 o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města

9. 7. 2009 zrušena.

Poplatek se platil za povolení k vjezdu do zón označených dopravními značkami „Pěší zóna“ a „Zóna s dopravním omezením“ za jedno vozidlo ve výši 20 Kč za den nebo 500 Kč za měsíc, a to současně s vydáním povolení. Zastupitelé nezavedli žádná osvobození.

Poplatek byl, po poplatku ze vstupného, druhým nejméně výnosným. Příjmy se pohybovaly v rozpětí 200 – 300 tisíc Kč. Jak uvádí důvodová zpráva,¹⁸³ byla zde snaha více omezit vjezd do pěší zóny, a proto rada města změnila způsob povolování vjezdu do této zóny, což bylo jedním z důvodů pro zrušení poplatku. Za vjezd do „Zóny s dopravním omezením“ pak poplatek nebyl vůbec vybírán, i když to OZV stanovovala. A třetím důvodem byla (nakonec neuskutečněná) MF navrhovaná novela ZMP, která měla stanovit poplatníkovi povinnost zaplatit poplatek před vjezdem do jinak zakázaných míst, aniž by bylo vydáváno povolení.

Za doby výběru tohoto poplatku mohl do pěší zóny vjet po jeho zaplacení kdokoliv. Po jeho zrušení je vjezd do pěší zóny zakázán kromě osob, kterým je vydáno dlouhodobé či krátkodobé povolení, jež lze získat jen z určitých důvodů. V současné době se SMOI snaží omezit provoz motorových vozidel v centru ještě víc, a proto plánuje zredukovat počet povolení. Tuto snahu vedení města velice oceňují. Bezpochyby je to krok správným směrem.

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Příjem z místního poplatku v Kč	219 760	271 720	206 760	315 600	220 400	211 840
Podíl z celkových příjmů z místních poplatků	0,3401%	0,4261%	0,3181%	0,4343%	0,3000%	0,3162%
Podíl z celkových příjmů	0,0107%	0,0120%	0,0085%	0,0120%	0,0081%	0,0078%
Vývoj (nárůst / pokles)	xxx	23,6440%	-23,9070%	52,6407%	-30,1648%	-3,8838%

Tabulka č. 32: Příjmy z místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst v Olomouci v letech 2003 - 2008 (vlastní zpracování)

Zdroj dat: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online].

¹⁸³ Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 2/2009 kterou se ruší Obecně závazná vyhláška č. 10/2003

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zabýval problematikou místních poplatků a jejich vlivem na rozpočet obce.

Na začátku jsem nejprve popsal základní pojmy týkající se tohoto tématu, kterými jsou obec, veřejnoprávní korporace hospodařící s vlastním majetkem podle svého rozpočtu a v samostatné působnosti ukládající místní poplatky, a její rozpočet jako finanční plán na následující kalendářní rok obsahující souhrn očekávaných příjmů a odhadovaných výdajů. Dále jsem charakterizoval a porovnal daň a poplatek, jenž se od daně liší svou ekvivalentností, jednorázovostí a účelovostí. Zjistil jsem však, že místní poplatky jsou v literatuře označovány jako místní daně, jelikož řada z nich svou charakteristikou odpovídá spíše dani než poplatku.

V další kapitole jsem vymezil prameny práva upravující tuto oblast, kdy poplatky lze podle čl. 11 odst. 5 Listiny ukládat jen na základě zákona, kterým je v tomto případě ZMP, jehož ustanovení jsou pro toto téma zásadní, nikoli však zevrubná, a proto podrobnosti vybírání místních poplatků si obce samy upravují v OZV dle jejich místních potřeb v mezích zákonného rámce.

Hlavní kapitolou této práce je komplexní popis místních poplatků, které jsou součástí dnešní poplatkové soustavy. ZMP jich aktuálně upravuje taxativním výčtem osm. Obce si však podle vlastní úvahy volí, které z poplatků na svém katastrálním území zavedou.

Nejvyužívanějším je poplatek ze psů, není však nejvýnosnějším. Tím je s velkým přehledem poplatek za provoz systému, jelikož se jako jediný týká všech občanů obce. Je výrazným přínosem do rozpočtu pokrývající velkou část výdajů na nákladný provoz systému. Celkově tvoří přibližně 70 % příjmů z místních poplatků. Druhým nejvýnosnějším poplatkem, jenž tvoří důležitou položku zejména v rozpočtech větších měst, je poplatek za užívání veřejného prostranství. Nejméně zaváděným a také nejméně výnosným je jednorázový poplatek za zhodnocení stavebního pozemku. Poplatky ze vstupného a za povolení k vjezdu až na výjimky představují mezi příjmy obcí velmi nevýraznou položku. Obce od těchto dvou poplatků spíše upouštějí. Nakonec jsou tu poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt a z ubytovací kapacity, ve kterých vidím, i přes jejich nemalé výnosy, potenciál většího přínosu pro obecní rozpočty, jenž je třeba naplnit zvýšením sazeb.

Celkové výnosy z místních poplatků dosahují u některých obcí až 5%, výjimečně ještě vyššího, podílu příjmové stránky jejich rozpočtů, což už není zanedbatelná část, ale naopak důležitá součást příjmů. Celkový republikový průměr se však v posledních letech pohybuje okolo 2 %.

Ze studia současné právní úpravy místních poplatků mi vyplynuly určité nedostatky. Nejčastěji se jednalo o nereflektování změn jiných zákonů, kdy v ZMP najdeme pojmy, které již nejsou v právním řádu používány, a ustanovení, která jsou nadbytečná či obsoletní. Navrhoval jsem nejen úpravu těchto pojmů, ale i zvýšení zákonných limitů sazeb některých poplatků, zejména

poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, za užívání veřejného prostranství, z ubytovací kapacity a za povolení k vjezdu. Myslím si, že by zastupitelé mohli sazby těchto poplatků navýšit bez obav z nevole občanů obce vyjádřené nedostatečnou podporou při příštích volbách, jelikož se jedná o poplatky, které nejsou tak na očích obyvatel obce, na rozdíl od poplatku ze psů či za provoz systému.

Ze zásadních návrhů bych ještě zmínil stanovit povinnost poplatku ze psů i pro cizince s přechodným pobytem, sloučit možnost více způsobů zpoplatnění nakládání s komunálními odpady do jednoho, a to místního poplatku za provoz systému, a u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt zrušit plošné vyloučení z okruhu poplatníků osob mladších 18 let a starších 70 let, nebo zavést jako povinný údaj zapisovaný do evidenční knihy datum narození ubytovaného.

Poslední kapitola se týká místních poplatků v Olomouci. Aktuálně je v tomto statutárním městě zavedeno šest poplatků. Poplatek za povolení k vjezdu byl v roce 2009 zrušen jako nevyhovující pro regulaci dopravy v centru města a zavedení poplatku za zhodnocení stavebního pozemku nebylo nikdy plánováno. Výnosy z místních poplatků tvoří okolo 3 % celkových příjmů rozpočtu, takže se jedná o celorepublikový nadprůměr. Bezpochyby nejvyšší příjem plyne do rozpočtu z poplatku za provoz systému, který téměř 100% pokrývá náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu. Je tak velice důležitou složkou příjmové stránky. Druhým nejvýnosnějším je poplatek za užívání veřejného prostranství. Na opačné straně je s nejnižším výnosem poplatek ze vstupného, který stěží pokryje náklady na svou správu, a doporučoval bych jeho zrušení. Nejrychleji za poslední roky roste výnos poplatku za lázeňský a rekreační pobyt, což svědčí o vzrůstající návštěvnosti města. Zisk dalších financí by byl možný zvýšením sazby u poplatku z ubytovací kapacity na maximální zákonnou hranici a u poplatku za užívání veřejného prostranství u některých typů užívání, např. lunaparků.

Když shrnu získané údaje, musím říci, že najdeme obce, pro které jsou místní poplatky často velmi důležitou, těžko zastupitelnou součástí rozpočtu, ale obecně tvoří malou část celkových příjmů obcí. Svou výší vytváří v rozpočtech obcí položku, která vhodně doplňuje ostatní příjmy a zcela nebo částečně kompenzuje náklady obce v příslušné oblasti. Na rozpočet ale nemají, až na výjimky, zásadní vliv. Nemohu tak tvrdit, že jsou významným zdrojem příjmů. Pravdou však je, že bez nich by musela obec hledat a získat finanční prostředky na úhradu mnoha nezbytných činností na jiných místech, případně by se musela omezit v jiných aktivitách, např. investicích, což by nemuselo mít pozitivní dopad na obec samotnou a především na její občany.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

1. BAKEŠ, Milan, KARFÍKOVÁ, Marie, KOTÁB, Petr, MARKOVÁ, Hana a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 549 s.
2. JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. doplněné a aktualizované vydání. Praha: Polygon, 2004. 156 s.
3. KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. 427 s.
4. KOLEKTIV AUTORŮ. *Doporučení pro obce a města, Obecní daně (místní poplatky, daň z nemovitostí, poplatky za komunální odpad)*. 2. vydání. Praha: Kancelář veřejného ochránce práv, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí, 2010. 160 s.
5. KYPETOVÁ, Jaroslava. Finance a rozpočet. In JECH, Jaromír (ed). *Průručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014*. 1. vydání. Praha: Svaz měst a obcí, 2014. 192 s.
6. MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008. 152 s.
7. PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 154 s.
8. PELC, Vladimír. *Místní poplatky. Úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vydání. Praha: Linde Praha, 2008. 304 s.
9. PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 239 s.
10. RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 244 s.
11. RADVAN, Michal. *Vlastní daňové příjmy obcí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 72 s.

Právní předpisy

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
2. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů

8. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon, ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
14. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
15. Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
16. Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

1. Nález Ústavního soudu ze dne 14. 6. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 20/93
2. Nález Ústavního soudu ze dne 24. 1. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 19/94
3. Nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 24/94
4. Nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 14/95
5. Nález Ústavního soudu ze dne 11. 7. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 23/2000
6. Nález Ústavního soudu ze dne 24. 6. 2003, sp. zn. Pl. ÚS 39/02
7. Nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02
8. Nález Ústavního soudu ze dne 10. 10. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 24/06
9. Nález Ústavního soudu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 20/06
10. Nález Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 9/10
11. Usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 9. 1999, sp. zn. I. ÚS 249/99
12. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. 2 Afs 107/2007-168
13. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, sp. zn. 5 Afs 175/2006-116
14. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2009, sp. zn. 9 Afs 86/2008-89
15. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. 2 Afs 51/2009-85
16. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. 1 Afs 5/2011-86

Internetové zdroje

1. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2016* [online]. Czso.cz, 29. 4. 2016 [cit. 29. 4. 2016]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>>.
2. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Arisweb* [online]. wwwinfo.mfcr.cz [cit. 25. 3. 2016]. Dostupné na <<http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusc/charakteristika.pl?ico=299308>>.
3. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor* [online]. Monitor.statnipokladna.cz [cit. 23. 3. 2016]. Dostupné na <<http://monitor.statnipokladna.cz/analyza/#query=13>>.
4. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Metodika k problematice OZV o místním poplatku za užívání veřejného prostranství* [online]. Mvcr.cz, 12. 6. 2006 [cit. 11. 2. 2016]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/metodika-k-problematice-ozv-o-mistnim-poplatku-za-uzivani-verejneho-prostranstvi.aspx>>.

Obecně závazné vyhlášky

1. Obecně závazná vyhláška statutárního města Liberec č. 6/2010, o místním poplatku ze psů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <http://docs.liberec.cz/Odb_PR/VYHL1006.pdf>.
2. Město Pec pod Sněžkou, obecně závazná vyhláška č. 5/2010 o místních poplatcích. Dostupné na <<http://www.pecpodsnezkou.cz/soubory/obecne-za-vazna-vyhla-s-ka-c-5-2010-o-mi-stni-ch-poplatci-ch.pdf>>.
3. Obecně závazná vyhláška města Štramberka č. 12/2010 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. Dostupné na <<http://www.stramberk.cz/filemanager/files/file.php?file=83126>>.
4. Obecně závazná vyhláška č. 10/2011 Sb. hl. m. Prahy o místním poplatku ze vstupného, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <http://www.praha.eu/file/917556/vyhlaska_c_10.pdf>.
5. Obecně závazná vyhláška města Karlovy Vary č. 18/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity. Dostupné na <https://mmkv.cz/cs/system/files/vyhlasky/schvalena_ozv_ubytovaci_kapacita_s_ucinnosti_od_1_1_2011_18_2010.doc>.

6. Statutární město Pardubice, Obecně závazná vyhláška č. 10/2010 o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města. Dostupné na <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/vyhlasiky-a-narizeni/poplatek-za-povoleni-vjezdu-s-motorovym-vozidlem/?file=23113&page=42983&do=download>>.
7. Obecně závazná vyhláška města Lysá nad Labem č. 5/2013 o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <<https://www.mestolysa.cz/cz/samosprava/obecne-zavazne-vyhlasiky-a-narizeni-mesta/1642-obecne-zavazna-vyhlasika-c-5-2015-o-mistnich-poplaticich-3>>.
8. Obec Vysoká nad Labem, Obecně závazná vyhláška č. 06/2011 o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. Dostupné na <<http://www.vysoka-nad-labem.cz/file.php?nid=934&oid=2123020>>.
9. Obec Horní Smržov, Obecně závazná vyhláška č. 2/2011, o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu, plynovodu nebo kanalizace. Dostupné na <http://www.hornismrzov.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=2577&id_dokumenty=7801>.
10. Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 8/2010 o místním poplatku ze psů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/10_/10813/08-2010-uz.cs.pdf>.
11. Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 9/2010 o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/10_/10813/09-2010-uz.cs.pdf>.
12. Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 10/2010 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/10_/10813/10-2010-20151101-uz.cs.doc>.
13. Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 11/2010 o místním poplatku ze vstupného, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/10_/10813/11-2010-uz.cs.pdf>.

14. Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 12/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/10_/10813/12-2010-uz.cs.pdf.
15. Statutární město Olomouc, Obecně závazná vyhláška č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/10_/10813/06-2015-01-2016-uz.cs.doc.
16. Obecně závazná vyhláška Statutárního města Olomouce č. 10/2003 o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města. Dostupné na http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/11_/11699/vyhl-10-2003.cs.pdf.
17. Obecně závazná vyhláška Statutárního města Olomouce, č. 7/2003 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZXMvOC4zIHphIHXFvsOtdsOhbsOtIHZlxZkuIHByb3N0ci4gcG8gUm1PLmRvYw%/%&id=2007090617261035900565554&den=20031216&stav=upravene.
18. Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 7/2003 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. Dostupné na https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZXMvOC4zIERaIHphIHXFvsOtdsOhbsOtIHZlxZkuIHByb3N0cmFuc3R2w60uZG9j&id=2007090617261035900565554&den=20031216&stav=upravene.
19. Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 2/2009 kterou se ruší Obecně závazná vyhláška č. 10/2003. Dostupné na https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZXMvRMWvdm9kb3bDoSB6cHLDoxZzIE9aViAtIHpydcWhZW7DrS5kb2M%/%&id=2009061008011410300013349&den=20090622&stav=upravene.
20. Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 7/2009 kterou se mění a doplňuje Obecně závazná vyhláška č. 7/2003. Dostupné na https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZXMvMTUuRFogZG8gWmFzdCAtIE9aViB2ZcWZZWpuw6kgcHJvc3RyYW5zdHbDrS5kb2M%/%&id=2009111810311062600018482&den=20091130&stav=upravene.

21. Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 8/2009 kterou se mění a doplňuje Obecně závazná vyhláška č. 9/2003. Dostupné na <https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZX MvMTYgRFogLSBwb3BsYXRlayB6IHVieXRvdmFjw60ga2FwYWNpdHkuZG9j&id=2009111815274241500011299&den=20091130&stav=upravene>.
22. Důvodová zpráva k Obecně závazné vyhlášce Statutárního města Olomouce č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Dostupné na <https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZX MvRMWvdm9kb3bDoSB6cHLDoXZhIE9aViAyMDE2LmRvYw0%&id=2015120112153302900016920&den=20151216&stav=upravene>.
23. Příloha č. 2 Důvodové zprávy k Obecně závazné vyhlášce č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Dostupné na <https://www.olomouc.eu/administrace/action/usneseni_zmo_priloha.php?cesta=RmlsZX MvUMWZw61sb2hhIMSNIiAyLnBkZg0%&id=2015120112153302900016920&den=20151216&stav=upravene>.

Jiné zdroje

Interní informace Magistrátu města Olomouce, poskytnuté Ing. Lenkou Chodilovou z ekonomického odboru, oddělení místních poplatků.

Shrnutí

Tato bakalářská práce se zabývá místními poplatky, které mohou obce v současnosti vybírat, a jejich vlivem na místní rozpočet. Na začátku jsou vymezeny základní pojmy a právní úprava vztahující se k této problematice. Hlavní část se věnuje charakteristice poplatkových prvků jednotlivých místních poplatků, jejich výnosy a důležitosti v obecních rozpočtech. Součástí práce je i návrh možných změn do budoucna. Poslední kapitola ukazuje zavedené místní poplatky v Olomouci, jejich výnosnost a jakou částí se podílí na celkovém příjmu statutárního města.

Klíčová slova

Daň, místní poplatek, obec, obecně závazná vyhláška, příjem, poplatník, rozpočet obce, zákon o místních poplatcích.

Abstract

This bachelor thesis deals with local fees that municipalities currently can collect and their influence on municipal budget. At the beginning there are fundamental terms and legal regulations related to this issue defined. The main part concerns itself with the characteristics of fee elements of individual local fees, their revenues and the importance to municipal budgets. The thesis also contains proposal of potential future changes. The last chapter shows the local fees established in Olomouc, their revenues and their participation in total income of the statutory city.

Keywords

Tax, local fee, municipality, generally binding regulation, income, payer, municipal budget, local fees act.

Seznam tabulek a grafů

- Tabulka č. 1: Struktura příjmů obce
- Tabulka č. 2: Příjem obcí z místních poplatků v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 3: Celkové příjmy z místních poplatků v KČ, celkové příjmy v KČ a jejich podíl vybraných obcí v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 4: Příjmy obcí z místního poplatku ze psů v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 5: Příjmy z místního poplatku ze psů v KČ a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 6: Příjmy obcí z místního poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 7: Příjmy z místního poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt v KČ a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 8: Příjmy obcí z místního poplatku za užívání veřejného prostranství v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 9: Příjmy z místního poplatku za užívání veřejného prostranství v KČ a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 10: Příjmy obcí z místního poplatku ze vstupného v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 11: Příjmy z místního poplatku ze vstupného v KČ a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 12: Příjmy obcí z místního poplatku z ubytovací kapacity v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 13: Příjmy z místního poplatku z ubytovací kapacity v KČ a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 14: Příjmy obcí z místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 15: Příjmy z místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst v KČ a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 16: Příjmy obcí z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 17: Příjmy z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v KČ a jejich podíl na celkových příjmech vybraných obcí v letech 2012 – 2015

- Tabulka č. 18: Příjmy obcí z místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 19: Příjmy z místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace v KČ a jejich podíl na celkových příjmech u vybraných obcí v letech 2012 – 2015
- Tabulka č. 20: Příjmy z místních poplatků a celkové příjmy v KČ v Olomouci v letech 2001 – 2015
- Tabulka č. 21: Přehled sazeb místního poplatku ze psů v Olomouci
- Tabulka č. 22: Statistika místního poplatku ze psů v Olomouci
- Tabulka č. 23: Příjmy z místního poplatku ze psů v Olomouci v letech 2010 – 2015
- Tabulka č. 24: Příjmy z místního poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt v Olomouci v letech 2010 – 2015
- Tabulka č. 25: Přehled změn sazeb místního poplatku za užívání veřejného prostranství umístěním stavebního zařízení, prováděním výkopových prací a umístěním skládek
- Tabulka č. 26: Příjmy z místního poplatku za užívání veřejného prostranství v Olomouci v letech 2010 – 2015
- Tabulka č. 27: Příjmy z místního poplatku ze vstupného v Olomouci v letech 2010 – 2015
- Tabulka č. 28: Příjmy z místního poplatku za ubytovací kapacity v Olomouci v letech 2010 – 2015
- Tabulka č. 29: Statistika poplatníků místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v Olomouci za rok 2016
- Tabulka č. 30: Statistika osvobození a úlev místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v Olomouci za rok 2015
- Tabulka č. 31: Příjmy z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v Olomouci v letech 2010 – 2015
- Tabulka č. 32: Příjmy z místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst v Olomouci v letech 2003 – 2008
- Graf č. 1: Vývoj příjmů z místních poplatků v Olomouci v letech 2001 – 2015

Přílohy

Příloha č. 1

Článek 6

Sazby poplatku

- (1) Poplatek za užívání veřejného prostranství činí za každý i započatý m² a každý i započatý den užívaného veřejného prostranství:
- a) za umístění zařízení sloužícího pro poskytování prodeje (včetně manipulačních prostor, skládek obalů, skládek zboží)
v zóně A	–	50,- Kč za m ² a den
		1.000,- Kč za m ² a měsíc
v zóně B	–	30,- Kč za m ² a den
		300,- Kč za m ² a měsíc
- b) za umístění zařízení sloužícího k poskytování služeb /zejména za umístění zahrádek sloužících k podávání občerstvení mimo provozovnu (včetně případů, kdy se jedná o dočasnou stavbu) a konstrukcí pro přístup k prodejním oknům, vystavení zboží před vlastní provozovnou/
v zóně A	–	3,- Kč za m ² a den
		70,- Kč za m ² a měsíc
v zóně B	–	2,- Kč za m ² a den
		30,- Kč za m ² a měsíc
- c) za umístění reklamního zařízení (včetně nabídkových tabulí)
v zóně A	–	50,- Kč za m ² a den
		300,- Kč za m ² a měsíc
v zóně B	–	30,- Kč za m ² a den
		130,- Kč za m ² a měsíc
- d) za užívání veřejného prostranství pro reklamní akce
v zóně A	–	10,- Kč za m ² a den
v zóně B	–	8,- Kč za m ² a den
- e) za umístění stavebního zařízení, provádění výkopových prací a umístění skládek (zejména stavebního materiálu, kontejnerů)
v zóně A	–	do 30. kalendářního dne	3,- Kč za m ² a den
		nad 30 kalendářních dnů	10,- Kč za m ² a den
v zóně B	–	do 30. kalendářního dne	1,- Kč za m ² a den
		nad 30 kalendářních dnů	10,- Kč za m ² a den

- f) za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobní vozidla:
- fa) v zóně placeného parkování
- 10,- Kč za m² a den
- 3.800,- Kč za parkovací místo a měsíc
- fb) ve zbývající části zóny A
- 4,- Kč za m² a den
- 1.400,- Kč za parkovací místo a měsíc
- fc) v zóně B
- 2,- Kč za m² a den
- 600,- Kč za parkovací místo a měsíc
- g) za umístění a provoz lunaparků, cirkusů a jiných obdobných atrakcí se platí poplatek dle přehledu lokalit a jejich zatřídění, tj. dle jejich atraktivnosti a spádovosti (viz příloha č. 1) takto:
- ga) lunaparky umístěné do lokality I. – IV. třídy (viz příloha č. 1):
I. třída	2,- Kč za m ² a den
II. třída	1,50 Kč za m ² a den
III. třída	1,- Kč za m ² a den
IV. třída	0,50 Kč za m ² a den
- gb) cirkusy
- 2,- Kč za m² a den
- gc) za jiné obdobné atrakce /zejména zařízení s digitálními a světelnými přístroji (např. videohrami)/, pokud neslouží k veřejně prospěšným účelům
- 100,- Kč za m² a den
- h) za umístění dočasných staveb pro poskytování prodeje a služeb (nejedná-li se o zahrádky dle odst. 2 tohoto článku)
- v zóně A – 10,- Kč za m² a den
- 200,- Kč za m² a měsíc
- v zóně B – 7,- Kč za m² a den
- 120,- Kč za m² a měsíc
- i) za užívání veřejného prostranství pro potřeby tvorby filmových a televizních děl
- 5,- Kč za m² a den
- (2) V případech, kde je pro daný způsob zvláštního užívání stanovena měsíční sazba, se poplatek vypočte následujícím způsobem:
- za užívání do 30 dnů se použije denní sazba,
 - za užívání nad 30 dnů se použije měsíční sazba, případně její poměrná část.
- (3) Měsícem se rozumí 30 po sobě jdoucích dní.

Příloha č. 2

Článek 8

Osvobození

- (1) Osvobození od poplatku upravuje § 4 odst. 1 a 3 zákona o místních poplatcích.
- (2) Poplatku za užívání veřejného prostranství nepodléhají:
 - a) akce podporující kulturní život města a turistický ruch garantované Radou města Olomouce,
 - b) skládky nepřesahující dobu jednoho kalendářního dne,
 - c) výkopové práce z důvodu odstraňování havárie inženýrských sítí po dobu nepřesahující 10 dnů,
 - d) dočasná stavba dle čl. 6 odst. 1 písm. h) této vyhlášky, pokud je umístěna na pozemku ve vlastnictví statutárního města Olomouce, na základě rozhodnutí stavebního úřadu a je uzavřena nájemní smlouva na toto veřejné prostranství, ve které je výslovně uvedeno, že výše místního poplatku je zohledněna v ceně nájemného,
 - e) statutární město Olomouc a příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je statutární město Olomouc,
 - f) zařízení sloužící k poskytování služeb – zahrádky sloužící k podávání občerstvení mimo provozovnu v obdobích od 1. 11. do 31. 12. a od 1. 1. do 31. 3. kalendářního roku,
 - g) umístění stavebního zařízení a umístění skládek při opravách fasád domů do 30 kalendářních dnů.
 - h) od poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobní vozidla jsou osvobozeny právnické a fyzické osoby uvedené v příloze č. 2 této obecně závazné vyhlášky,
 - i) umístění stavebního zařízení a umístění skládek při „havarijních opravách domů nařízených Magistrátem města Olomouce“ z důvodu ohrožení života a zdraví občanů do prvních 60 kalendářních dnů od počátku záboru.

Příloha č. 3

Seznam dalších subjektů osvobozených od místního poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobní vozidla

- Technické služby města Olomouce, a.s.
- Dopravní podnik města Olomouce, a.s.
- Okresní soud v Olomouci
- Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, příspěvková organizace
- Policie ČR
- Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy
- Sociální služby pro seniory Olomouc, příspěvková organizace
- Azylový dům pro matky s dětmi-Fond ohrožených dětí
- Středisko rané péče SPRP Olomouc
- Ministerstvo vnitra, odbor dozoru a kontroly veřejné správy, oddělení dozoru Olomouc
- Arcidiecézní charita Olomouc
- Římskokatolická farnost sv. Michala Olomouc
- GeneralMed spol. s r.o.
- Zámečnictví Václavek
- Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, o.s., okresní organizace Olomouc
- Náboženská obec Církve československé husitské v Olomouci
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Klíč – centrum sociálních služeb, příspěvková organizace
- Mateřská škola Olomouc, Blanická 16
- Dětský domov Olomouc, U Sportovní haly 1a
- OLTERM&TD,a.s., Janského 469/8, Olomouc